

Inauguracja nowego roku akademickiego 2018/2019

Wystąpienie ministra Jarosława Gowina podczas inauguracji w Politechnice Łódzkiej

<http://konstytucjadlanauki.gov.pl/za-nami-inauguracje-roku-akademickiego-w-calej-polsce>
Politechnika Łódzka, fot. Dział Promocji PŁ

SPIS TREŚCI

- Zaczął się nowy rok akademicki 2018/2019 – J. Sobieszczański- DZIAŁANIA KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ „S”: • Komunikat z posiedzenia Rady KSN NSZZ „S” 13.10.2018 r.• Stanowiska i uchwały Rady.• Opinia o projekcie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu podziału środków finansowych dla uczelni.• Stanowisko nr 1 Kongresu KSNiO.	- Ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, m.in.: • Zadania uczelni w pierwszym okresie po wejściu w życie ustawy. Ewaluacja jako oś systemu. Nowa klasyfikacja dziedzin i dyscyplin.- XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „S”. • Wybrane dokumenty Zjazdu: List do Ojca Świętego. Posażenie do ludzi pracy. Stanowiska KZD.- Wybrane wydarzenia.

Zaczął się nowy rok akademicki 2018/2019 ...

Od początku lat 90. w szkolnictwie wyższym nie było takiej jak teraz niejasności i niepewności co do dalszych losów uczelni, przy równoczesnej konieczności podejmowania fundamentalnych decyzji. Uczelniom zwiększono autonomię, ale nie było do tej pory takiego ograniczenia demokracji i samorządności akademickiej w ramach autonomii uczelni. Nie ma ustawowo umocowanych dziekanów i rad wydziałów, wybieranych i obdarzonych ustawowymi kompetencjami. Co prawda, istnieje możliwość powołania takich lub innych organów wewnętrznych, wybieralnych i obdarzonych kompetencjami określonymi przez uczelnię, ale za ich mocą i znaczeniem będzie stała tylko więź środowiska akademickiego. Potrzebna byłaby też wola pewnego samoograniczenia ze strony rektora, co nie jest takie proste, bo jednak odpowiedzialność za uczelnię jest jednoosobowa i właśnie rektora dotyczy.

W nowej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w art. 23 określającym zadania rektora, w punkcie 3 czytamy: „*Rektor nadaje regulamin organizacyjny, który określa: 1) strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury; ...*”. Nadaje i już. Czy byłby to dokument nadrzędny? Tym razem regulamin sporządzony przez rektora może stać się aktem o fundamentalnym znaczeniu dla uczelni i dla środowiska akademickiego. Wszelkie inne dokumenty, w tym statut uczelni, staną się w związku z tym pochodnymi, regulującymi różne ważne kwestie, ale w ramach ustanowionej struktury organizacyjnej. Rektor z pewnością powoła wąski zespół redakcyjny, może zasięgnąć opinii senatu, może też skorzystać z ewentualnych wzorców opracowanych przez kolegów z KRASP. Może wreszcie otworzyć w tej sprawie szeroką dyskusję w uczelnianym środowisku akademickim. Jednak zwięzłość wskazań ustawy wyraźnie podpowiada sprawne działanie „administracyjne”. Tak należy to odczytywać, odwołując się do tekstu ustawy. W artykule określającym zadania senatu nie ma zapisu, że senat uchwała strukturę organizacyjną uczelni, ani też wskazania, że struktura uczelni powinna być zawarta na przykład w statucie. W załączniku do sierpniowego pisma ministra nauki i szkolnictwa wyższego do rektorów czytamy: „*regulamin organizacyjny uczelni nada rektor w trybie ustalonym w statucie. Regulamin organizacyjny określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury ...*”. Co to znaczy „w trybie”? No to jak to jest??? Kto decyduje?

W tej sytuacji środowisko akademickie samo z siebie powinno zorganizować debatę na temat struktury uczelni, na przykład z inicjatywy związków zawodowych. Nie będzie to miało znaczenia formalnego, lecz może być pomocne.

Przywołajmy jeszcze art. 18 określający zadania rady uczelni, który też budzi wątpliwości. W ust. 5 pkt 1 napisano: „*wskazywanie kandydatów na rektora, po zaopiniowaniu przez senat;*”. Co to znaczy „wskazywanie”? Czy jest to dodatkowa opinia, czy dyspozycja dla kolegium elektorów?

Reformowanie szkolnictwa wyższego pozostaje zagadnieniem ciągle aktualnym. Po pierwsze, konieczność ciągłego reformowania dotyczy teraz prawie wszystkich dziedzin życia. Wymuszają ją coraz szybciej zachodzące zmiany technologiczne, gospodarcze, polityczne i społeczne. Po drugie, jest mało prawdopodobne, by tak wielu myliło się w krytycznej ocenie ustawy 2.0. Z koniecznością prawie ciągłego reformowania trzeba się pogodzić; ważne, by w tej pogoni za zmieniającym się światem nie pogubić fundamentalnych wartości i wskazań.

Ciąg dalszy starań o dobrą ustawę można podzielić, określając dwie perspektywy: bardziej odległą w czasie i doraźną. Ta pierwsza to ponowne poszukiwanie nowej wizji prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, wzbogacone o pozytywne i negatywne doświadczenia wynikające z implementacji ustawy 2.0.

Obecnie trzeba się skupić na perspektywie doraźnej, czyli na poprawianiu ustawy poprzez kolejne nowelizacje. Oczywiście propozycje częściowych zmian ustawy mogą płynąć z różnych kierunków, a więc mogą być odległe od naszych oczekiwań. Postulaty Krajowej Sekcji Nauki zostały zarysowane przez jej wiceprzewodniczącego Marka Kisilowskiego w wywiadzie udzielonym „Tygodnikowi Solidarność”. (Wywiad ten został udostępniony także w wakacyjnych „Wiadomościach KSN”.) Przywołam tylko kilka najważniejszych postulowanych zmian, które można by wprowadzić w drodze nowelizacji:

- przekształcenie uczelni akademickiej w uczelnię zawodową powinno następować w drodze ustawy, a nie decyzji administracyjnej;
- przywrócenie zdolności ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do zawierania ponadzakładowego układu zbiorowego pracy;
- przywrócenie, po odpowiedniej korekcie, ładu płacowego w publicznym szkolnictwie wyższym;
- zniesienie barier utrudniających prowadzenie badań interdyscyplinarnych;
- przywrócenie w składzie senatu przedstawicieli dwóch odrębnych kurii: pracowników niebędących profesorami oraz pracowników niebędących pracownikami akademickimi.

Chyba wielu pracowników akademickich nie orientuje się wystarczająco głęboko we wprowadzanych zmianach, ale większość odczuwa niepokój. Pracownicy nie mają poczucia podmiotowości. Coś ważnego dzieje się poza nimi. Czekają na zmiany ze spokojem skazańców.

Przed Krajową Sekcją Nauki i przed komisjami zakładowymi w uczelniach okres intensywnej i trudnej pracy. Dla KSN, poza przygotowaniem propozycji do nowelizowania ustawy, oznacza to konieczność reagowania na rozporządzenia do ustawy i konieczność zapewnienia komisjom zakładowym szerokiego wsparcia w formowaniu nowych zasad funkcjonowania uczelni. Ten okres mnogości problemów i wzmożonej pracy może istotnie wzmocnić „Solidarność” w uczelniach, jeżeli „Solidarność” będzie inicjatorem szerokich debat, będzie informowała o czekających zmianach, o wariantach dopuszczalnych rozwiązań, o kierunkach starań podejmowanych przez Związek i stanie się dla pracowników mądrym przewodnikiem po nowej rzeczywistości.

Janusz Sobieszczański

DZIAŁANIA KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Komunikat

z posiedzenia Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 13 października 2018 r.

W dniu 13 października br. Rada KSN NSZZ „Solidarność” obradowała w Politechnice Warszawskiej.

Obecnych było 29 członków Rady, 2 członków Komisji Rewizyjnej, 2 zaproszonych gości oraz kierownik Biura KSN Joanna Kniecicka.

Przedmiotem obrad Rady były następujące problemy:

1. **Sprawy finansowe** – skarbnik Maria Sapor przedstawiła projekt korekty preliminarza wpływów i wydatków KSN na rok 2018. Zmiany wyniknęły z uaktualnienia dotacji otrzymywanych z odpisów statutowych, a także z potrzeby zakupu sprzętu niezbędnego do funkcjonowania KSN. Dotychczasowe wydatki są niższe niż zakładano. Rada przyjęła uchwałę w sprawie preliminarza.
2. **Sprawa opiniowania rozporządzeń do Ustawy 2.0** – obecnie w trakcie opiniowania znajduje się rozporządzenie ministra dotyczące „projektu algorytmu”. Temat został zreferowany przez kol. Adama Zawadzkiego, który odpowiada za przygotowanie dokumentu. Pojawiło się dużo wątpliwości i uwag do projektu rozporządzenia. Zgłoszone uwagi zostaną uwzględnione w opinii KSN.

Przewodniczący KSN Dominik Szczukocki wyjaśnił, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozporządzeniem powołał Zespół do spraw analizy rozwiązań w zakresie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego w konsekwencji opracowania nowego algorytmu. Każdy członek Zespołu otrzymał imiennie zaproszenie. Odbyły się dwa robocze spotkania, w których uczestniczyli

przedstawiciele związków zawodowych: Dominik Szczukocki reprezentujący KSN i Janusz Rak reprezentujący Radę Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP. Obaj przedstawiciele związków zastrzegli, że mimo uczestnictwa w zespole, mogą w procesie opiniowania formułować również uwagi krytyczne o projekcie rozporządzenia.

W trakcie prac zespołu, w rezultacie uwag zgłoszonych przez reprezentantów związkowych, pojawiła się propozycja, by we współczynniku kadrowym uwzględniać liczbę pracowników zatrudnionych na różnych stanowiskach w danej jednostce, zamiast dotychczasowej praktyki polegającej na uwzględnianiu tylko liczby pracowników posiadających odpowiednie stopnie i tytuły (w okresie przejściowym, tj. w 2019 r., mają być uwzględnione tytuły). Taka zmiana powinna stanowić impuls do szybszego awansowania nauczycieli akademickich. Pozwoli to także na tworzenie w statutach uczelni ścieżki awansu dla pracowników dydaktycznych.

Na wniosek związków wprowadzono do algorytmu ograniczenie zmiany wysokości subwencji dla danej jednostki (rok do roku), zabezpieczające przed krytycznym załamaniem się finansowania uczelni. Zabezpieczenie to wynosi od -1 do +6 procent dotacji w stosunku do roku poprzedniego. Kol. Maria Sapor zwróciła uwagę, że w grudniu br. uczelnie mają otrzymać środki na regulację wynagrodzeń, które już podniosą wielkość puli środków finansowych na rok 2019. W dyskusji głos zabierali; kol. B. Dołęga, K. Andrzejewska, A. Zawadzki.

Kol. Marek Kisilowski zwrócił uwagę na obecnie działający algorytm. Efektem wprowadzonego w 2018 r. wskaźnika SSR w wysokości 13 studentów na jednego pracownika stała się migracja studentów do szkolnictwa prywatnego. Jednocześnie kol. Marek Kisilowski przypomniał, że od 1 stycznia 2019 r. pojawiają się zmiany w ustawie o związkach zawodowych, do których powinny się dobrze przygotować Komisje Zakładowe NSZZ „Solidarność” działające w każdej uczelni. Dotyczy to przede wszystkim uzgodnień z władzami uczelni w zakresie nowego podziału funduszy płac i nagród.

Kol. Jacek Jezierski zwrócił uwagę, że trudno przewidzieć, czy nowy algorytm będzie działał stymulująco na rozwój uczelni.

Przedstawicielka uczelni medycznych kol. Iwona Jędrzychowska zwróciła uwagę, że na uczelniach medycznych sprawa jest o wiele bardziej skomplikowana i mniej czytelna dla pracowników. Wynika to z faktu, że pierwotnego podziału środków finansowych dokonuje MNiSZW i decyduje, jak je wydać. Ponadto nowa ustawa ogranicza wieloletowość, co stanowi ryzyko obniżenia ocen kategoryzacyjnych na uczelniach medycznych. Przewodniczący D. Szczukocki zaapelował o zgłoszenie ekspertów, którzy zajęliby się tym problemem.

Omawiano sprawę zmiany wydanych projektów rozporządzeń powiązanych z ewaluacją. Przewodniczący KSN poinformował zebranych, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, po fali krytyki rozporządzeń dotyczących nowych dyscyplin i dziedzin, a także czasopism i ich punktacji, rozpoczęło pracę nad zmianami tych rozporządzeń i zapowiedziało szerokie konsultacje z całym środowiskiem i związkami zawodowymi. Marek Kisilowski zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo likwidacji wszystkich czasopism, które nie znajdują się w nowym rozporządzeniu. Ponadto pojawiły się głosy o zagrożeniu dla sporej liczby czasopism z dziedziny nauk humanistycznych.

Kol. Bogusław Dołęga poinformował, że podczas okresu wakacyjnego wpłynęło do KSN ok. 20 projektów rozporządzeń; do większości z nich KSN przygotowała opinię (dostępne na 3. stronie internetowej KSN). Ponadto odbyło się spotkanie Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, z którego przesłał sprawozdanie. Poinformował także członków Rady KSN o tworzeniu się zespołu do spraw oceny wdrażania Ustawy 2.0. Kol. Krzysztof Pszczółka przekazał informację o deklaracji MNiSW w sprawie planowanych trzech nowych Kongresów Nauki dotyczących problemów wdrażania nowej ustawy. Jeden z Kongresów ma odbyć się w Katowicach.

3. Apele i stanowiska, przekazane Radzie KSN z ostatniego WZD, które nie były na tym WZD procedowane z braku czasu. Rozpatrzono:

- Apel WZD KSN NSZZ „Solidarność” w sprawie dodatkowego zatrudniania nauczycieli akademickich. Po wejściu Ustawy 2.0 apel przestał być zasadny, sprawy dodatkowego zatrudnienia reguluje nowa ustawa.
- Stanowisko WZD KSN NSZZ „Solidarność” w sprawie oceny dorobku naukowego nauczycieli akademickich i pracowników instytutów badawczych. Zostało ono przyjęte jako Stanowisko nr 1 Rady KSN.

- Stanowisko WZD KSN NSZZ „Solidarność” w sprawie zakazu łączenia funkcji kierownika katedry i/lub kliniki z funkcją ordynatora. Po wyjaśnieniach przedstawicieli uczelni medycznych stanowisko zostało odrzucone.
 - Uchwała WZD KSN NSZZ „Solidarność” w sprawie prawa do reprezentowania Organizacji Związkowych na WZD. Po dyskusji i przytoczeniu zapisu statutu i regulaminów Rada nie przyjęła uchwały i nie podjęła się zmian obowiązujących zapisów. Kol. Krystyna Andrzejewska zwróciła uwagę, że każda organizacja związkowa może przysłać obserwatorów na WZD KSN.
 - Uchwała WZD KSN NSZZ „Solidarność” w sprawie związkowej składki członkowskiej. Rada postanowiła zmienić brzmienie uchwały i przyjmując ją jako Stanowisko nr 2 Rady KSN.
4. **Sprawa reorganizacji pracy Biura KSN** była kolejnym tematem spotkania.
5. **Problemy komunikacji i promocji KSN** – temat przedstawiła Małgorzata Kaczyńska, która przypomniała wszystkim obowiązujące procedury w komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. Ponadto poinformowała o nowych sposobach promocji KSN.
6. **Sytuacja w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytucie Badawczym** – przedstawiciele NSZZ „Solidarność” IMiGW zostali zaproszeni na ten punkt obrad Rady i przedstawili zagrożenia dla pracowników w związku z planowaną zmianą struktury organizacyjnej i zagrożeniem zwolnieniami grupowymi. Rada KSN podjęła Stanowisko nr 3 wyrażające głębokie zaniepokojenie sytuacją w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytucie Badawczym. Ponadto kol. Joanna Wibig oraz kol. Marek Kisilowski zostali z ramienia KSN oddelegowani do kontaktów i pomocy organizacji związkowej w IMiGW.

Przygotowali: K. Pszczółka, M. Sapor, M. Sawicki, B. Dołęga, D. Szczukocki.

Stanowisko nr 1 Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie oceny dorobku naukowego nauczycieli akademickich i pracowników instytutów badawczych

Warszawa, 13 października 2018 r.

W ewaluacji dorobku naukowego dokonywanej w ramach oceny okresowej naukowców, procedur awansowych, a także oceny wniosków o dofinansowanie projektów badawczych nadmierną rolę zaczęły odgrywać wskaźniki bibliometryczne, chociaż punktowanie publikacji pracowników z uwzględnieniem miejsca publikacji (*impact factor*) zostało wymyślone do oceny i porównywania instytucji naukowych a nie osób.

W ocenie dorobku indywidualnego wskaźniki te mogą pełnić funkcję pomocniczą, jednak coraz częściej stają się kryterium podstawowym. Dla oceniających liczba publikacji, suma *impact factor* miejsc publikacji, liczba cytowań, indeks Hirscha itp. są wygodne jako dane pozornie obiektywne. Pozostają jednak czynnikiem biurokratycznym, który wypiera merytoryczną ocenę rzeczywistej wartości osiągnięć i w niektórych kręgach skłaniają do działań patologicznych dla sztucznego zwiększenia wskaźników liczbowych.

Oczekujemy tworzenia w instytucjach naukowych takich zasad oceny pracowników, których podstawą będzie merytoryczna ocena wyników badań i wynalazków, a także ustalania takich procedur rozpatrywania wniosków grantowych, w których poziom i nowatorstwo projektu będzie mieć wyraźnie większą wagę od oceny dotychczasowego dorobku wnioskodawcy.

Sekretarz Rady Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Dominik Szczukocki

Stanowisko nr 2
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie związkowej składki członkowskiej

Warszawa, 13 października 2018 r.

Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” postuluje podjęcie działań skutkujących obniżeniem wysokości składki członkowskiej. Aktualna składka członkowska jest zbyt dużym obciążeniem finansowym wpływającym w sposób istotny na decyzję wielu członków o wystąpieniu z naszego związku oraz zniechęcającym potencjalnych kandydatów do zapisywania się w nasze szeregi.

Sekretarz Rady Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Dominik Szczukocki

Stanowisko nr 3
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie zmian struktury organizacyjnej i zwolnień grupowych
w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytucie Badawczym

Warszawa, dnia 13 października 2018 r.

Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytucie Badawczym, w szczególności planowanymi zmianami struktury organizacyjnej oraz zwolnieniami grupowymi. Przedstawiony przez Komisję Zakładową NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” przy IMGW-PIB przebieg działań prowadzonych przez p.o. Dyrektora IMGW-PIB budzi nasze wątpliwości odnośnie celowości planowanych zmian, sposobu ich przygotowania, trybu konsultacji i wprowadzania, a zwłaszcza zasadności wynikających z tych zmian zwolnień grupowych.

Mając na uwadze szczególne znaczenie zadań realizowanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej na rzecz bezpieczeństwa społeczeństwa i Państwa Polskiego, wzywamy Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej nadzorującego Instytut, do pilnego zorganizowania spotkania z Komisją Zakładową NSZZ „Solidarność” w celu przedyskutowania dramatycznej sytuacji w IMGW-PIB i rozwiązania problemów sygnalizowanych przez przedstawicieli załogi. Deklarujemy gotowość uczestnictwa w takim spotkaniu przedstawicieli Rady KSN. Wnosimy o powołanie komisji ministerialnej do zbadania nieprawidłowości w Instytucie, w której skład będzie wchodził również przedstawiciel KSN.

Sekretarz Rady Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Dominik Szczukocki

Uchwała nr 12
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie przyjęcia planu budżetowego na rok 2018

Warszawa, dnia 13 października 2018

Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na posiedzeniu w dniu 13 października 2018 przyjęła budżet sekcji w oparciu o preliminarz wpływów oraz preliminarz wydatków na rok 2018 (w załączeniu).

Sekretarz Rady Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
(-) Dominik Szczukocki

Opinia Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

o projekcie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych, z 14 września 2018 r.

Warszawa, 14 października 2018 roku

Na wstępie KSN NSZZ „Solidarność” pragnie zaznaczyć, że przedstawiony do zaopiniowania projekt Rozporządzenia jest jednym z najważniejszych aktów wykonawczych dotyczących nowej Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, bowiem to on doprecyzowuje zapisy przywołanej Ustawy. Przedkładane do tej pory do konsultacji rozporządzenia, czy to ogłoszone już rozporządzenie o dyscyplinach i dziedzinach naukowych, czy będące w trakcie prac rozporządzenia o czasopismach i o ewaluacji, są tylko częściami składowymi opiniowanego rozporządzenia. Rozporządzenia, które definiuje i określa wpływ poszczególnych składowych odzwierciedlonych w wymienionych rozporządzeniach na środki, jakie uczelnie, których to rozporządzenie dotyczy, otrzymają w okresie od 2019 roku do 2024 oraz po roku 2024. Tym bardziej więc, opiniując powyższe Rozporządzenie, należy patrzeć nie tylko przez pryzmat sposobu podziału środków na poszczególne uczelnie i wielkości środków, które dana jednostka otrzyma, ale przede wszystkim i w szczególności należy na nie spojrzeć w sposób systemowy, a dopiero później z perspektywy poszczególnych obszarów i składników.

A: Ujęcie systemowe

I. Uwagi ogólne

1. W ujęciu systemowym podstawą powinien być nie jedynie podział uczelni na trzy koszyki (uczelnie badawcze, akademickie i zawodowe), równie ważne jest określenie puli środków, jaka na te koszyki będzie przypadać. Bez tych informacji trudno jest stwierdzić, czy proponowany system dystrybucji środków jest czy nie jest zadowalający i czy poziom finansowania będzie odpowiedni nie tylko do przetrwania i trwania, ale także wzrostu i rozwoju.
2. W kompleksowej ocenie przedłożonego projektu nie pomaga również brak podpisanych Rozporządzeń o ewaluacji oraz o czasopismach – a to efekty osiągnane w tych obszarach będą odpowiadały w znacznej mierze za poziom środków wypracowanych przez poszczególne jednostki. Jest to o tyle ważne, że przedłożony projekt zakłada wzrost udziału części zmiennej dofinansowania, uzależniając ją między innymi od efektów naukowych.
3. Algorytm zakłada, że nastąpi podział na trzy koszyki, jednak w kontekście przedłożonego projektu nie ma informacji, w jaki sposób projektodawca zabezpieczył możliwość świadomej kwalifikacji jednostek do niższych koszyków. Bez takich zabezpieczeń mogą się zdarzyć sytuacje, w których to uczelnie, mogące być w I koszyku, będą jednak wołały być w II z uwagi na wysokość uzyskiwanej subwencji. Musiałoby to oznaczać i być oczywiste, że ta sama uczelnia akademicka nie może mieć wyższej wartości subwencji niż gdyby była uczelnią badawczą. Przedłożony algorytm nie wyjaśnia, czy będzie możliwa taka sytuacja, że uczelnia z II koszyka otrzymuje wyższą subwencję niż ta sama uczelnia będąc w I koszyku.
4. Algorytm również nie wyjaśnia, co się stanie w sytuacji zmniejszania się liczby uczelni uprawnionych do korzystania z subwencji w ramach danego koszyka, czy łączna pula subwencji przeznaczona na ten koszyk też się będzie zmieniać i według jakich reguł.

Naszym zdaniem powyższe informacje są niezwykle istotne w kontekście oceny przedłożonego projektu. Dlatego wnosimy o ich uzupełnienie w przedkładanym projekcie.

II. Interdyscyplinarność

KSN NSZZ „Solidarność” pragnie zauważyć, że w dotychczasowych projektach przedkładanych do konsultacji rozporządzeń zdecydowanie marginalnie potraktowano kwestie interdyscyplinarności. Co prawda, trwają prace nad rozporządzeniem w sprawie ewaluacji, ale w dotychczasowej wersji dopuszcza ono możliwość wyboru dwóch dyscyplin, dyscypliny podstawowej i dyscypliny pomocniczej. Pragniemy jednak z całą stanowczością podkreślić, że:

- a) bardzo trudno jest pracownikom przypisać się do jednej dyscypliny i dyscypliny pomocniczej tak, by objąć prowadzone do tej pory badania;
- b) Ustawa daje całkowitą swobodę Rektorom w kształtowaniu struktury organizacyjnej uczelni, która najczęściej będzie konstruowana według dyscyplin, które niekoniecznie muszą pokrywać się z zadeklarowanymi przez pracowników. Prowadzić to może do wielu konfliktów, a nawet przymuszania pracowników do wyboru określonej dyscypliny podstawowej czy też pomocniczej – takie głosy już do nas dochodzą;
- c) bardzo wiele wybitnych innowacyjnych interdyscyplinarnych projektów dydaktyczno-naukowych zostanie zaniechanych, zlikwidowanych w imię partykularnych interesów;
- d) na ten moment (opiniowania projektu Rozporządzenia o algorytmie) nie ma jasnych i czytelnych zasad dotyczących czasopism i ewaluacji;
- e) zredukowany wyłącznie do składnika studenckiego został współczynnik internacjonalizacji.

Przedstawione kwestie są bardzo istotne. Dlatego też uważamy, że powinny znaleźć odzwierciedlenie w projektowanym Rozporządzeniu dotyczącym algorytmu. Algorytm winien być nie tyle sposobem podziału środków – to jest jego rola wtórna, ale przede wszystkim musi jasno i czytelnie informować jednostki o tym, czego się od nich oczekuje. Jest to główna i fundamentalna rola, która pozwoli osiągnąć zamierzone cele i daje szansę na wzrost i rozwój poziomu nauki i szkolnictwa w Polsce, a nie na jego marazm i stagnację. W tym ujęciu algorytm jest narzędziem oddziaływania na uczelnie. W związku z tym, w jego ujęciu systemowym warto się zastanowić nad tym, w którym kierunku powinny podążać uczelnie badawcze, akademickie i zawodowe. Z przedstawionego algorytmu wynika, że większą rolę przywiązuje się – co jest naturalne w przypadku uczelni badawczych i akademickich – obszarom badawczym i rozwojowym. I to jest właściwe podejście. Natomiast samo stworzenie mechanizmu nie gwarantuje sukcesu. Podstawową zasadą sterowania jest: nie tylko planuj, ale też kontroluj. W opinii KSN NSZZ „Solidarność” w tym obszarze przedstawiony projekt algorytmu nie jest w stanie sprostać postawionemu mu zadaniu. Jeśli popatrzymy na obszar badawczy i rozwojowy, to widzimy, że składają się na niego: badania, doktoranci oraz badania i rozwój. Analizując wskazane składniki, dostrzegamy, że składnik o najwyższej wartości to składnik badawczy, drugim w kolejności jest składnik badawczo-rozwojowy i ostatni to składnik doktorancki. Natomiast, jeśli by rozpatrywać powyższe składniki pod kątem możliwości ich sterowania i kontroli – kontroli stopnia realizacji celu – to w krótkiej perspektywie jedynie składnik badawczo-rozwojowy może być oceniany co roku. Natomiast pozostałe dwa w dłuższej perspektywie, przy czym składnik badawczy, którego podstawą jest ewaluacja kategorii w ramach dyscyplin, co cztery lata. To oznacza, że jedynie przez składnik badawczo-rozwojowy można aktywnie monitorować i oddziaływać na uczelnie tak, aby realizowały określone cele rok po roku. Pozwala to na obserwację krótkoterminową, niemal bieżącą obserwację, czy uczelnia zmierza we właściwym kierunku (czy się rozwija, czy nie). Należy również zauważyć, że składnik badawczo-rozwojowy jest zdefiniowany jako wartość nakładów wewnętrznych poniesionych przez uczelnię, które zadeklarowała na koniec roku, a dotyczą roku następnego. Oznacza to, że praktycznie jedyny wskaźnik monitorujący, który pozwala w sposób aktywny kreować zachowania uczelni w kierunku wyznaczonych celów opiera się na danych szacowanych, czyli nie jest w pełni miarodajny. Równie problematyczny może być wpływ nakładów wewnętrznych poniesionych na badania i rozwój na efekty badawcze i rozwojowe.

Biorąc pod uwagę wskazane dane oraz informacje z punktów od a) do d), a także w szczególności fakt, że ewaluacja jest przeprowadzana co cztery lata, KSN NSZZ „Solidarność” pragnie wskazać, że idealnym miernikiem, który można monitorować rok po roku i który powinien w świetle przedstawionych informacji być niezależnym składnikiem obszaru badawczo-rozwojowego jest **składnik interdyscyplinarności**. Dlatego proponujemy **dotatkowy element algorytmu – niezależny składnik obszaru B+R, jakim jest interdyscyplinarność**. Jednakże nie chodzi tutaj o interdyscyplinarność w ramach danej dziedziny, ale o interdyscyplinarność międzydziedzinową. Przy czym winna to być interdyscyplinarność wewnętrzna – tworzona w ramach uczelni. Interdyscyplinarność zewnętrzna jest zawarta w różnego rodzaju projektach, w których warunkiem koniecznym jest uczestnictwo kilku uczelni. Natomiast w przypadku nowego składnika winna to być interdyscyplinarność wewnętrzna. Zdaniem KSN NSZZ „Solidarność” wprowadzenie takiego składnika jest **bezwzględnie konieczne** w kontekście ograniczeń wynikających z klasyfikacji dyscyplin i dziedzin naukowych oraz konieczności wyboru przez pracowników dwóch dyscyplin: podstawowej i pomocniczej. Przywołana konieczność winna dotyczyć jedynie ewaluacji kategorii naukowej w ramach dyscyplin, natomiast składnik interdyscyplinarny winien być zwolniony z powyższego ograniczenia swobody prowadzenia badań. Taka konstrukcja składnika uczyni uczelnie otwarte na możliwość tworzenia nowych dyscyplin. Jednocześnie będzie zachęcać, a nawet zmuszać władze uczelni do wspierania tego typu inicjatyw w ramach uczelni. Pozwoli również na wypracowanie na uczelni mechanizmów rozwojowych, adekwatnych do interdyscyplinarnych wyzwań, jakie stawia przed nami dzisiejsza nauka oraz gospodarka. Warto również podkreślić, że proponowany nowy składnik algorytmu (składnik interdyscyplinarności) będzie również korzystny z punktu widzenia uczelni regionalnych i mniejszych, które mimo niższych kategorii naukowych, będą mogły pozyskiwać środki na wysoko specjalistyczne badania interdyscyplinarne o dużym znaczeniu nie tylko dla regionu, ale też kraju, co wpłynęłoby korzystnie na politykę Zrównoważonego Rozwoju. Dlatego KSN NSZZ „Solidarność” proponuje, aby:

dla uczelni akademickich:

- składnik interdyscyplinarności wprowadzić od 2019 roku w koszyku uczelni badawczych i akademickich. W tym celu wnosimy o przeznaczenie 5% ze składnika badawczego na rzecz składnika interdyscyplinarnego;
- w latach 2020-2023 5% ze składnika badawczego oraz 5% ze składnika badawczo-rozwojowego przesunąć na rzecz składnika interdyscyplinarnego,
- w roku 2024 i dalej 5% ze składnika badawczo-rozwojowego oraz 5% ze składnika badawczego przesunąć na rzecz składnika interdyscyplinarnego;

dla uczelni badawczych:

- w roku 2020-2023 5% ze składnika badawczego oraz 5% ze składnika badawczo-rozwojowego przesunąć na rzecz składnika interdyscyplinarnego,
- w roku 2024 i dalej 5% ze składnika badawczo-rozwojowego oraz 5% ze składnika badawczego przesunąć na rzecz składnika interdyscyplinarnego.

Poddajemy również pod rozważenie, czy ewentualnie zamiast składnika „wewnętrzne wydatki na badania i rozwój” (szacowane nakłady) nie wprowadzić składnika interdyscyplinarnego, dodatkowo go zasilając ze składnika badawczego w wysokości 5%, co spowodowałoby 15% udział składnika interdyscyplinarnego.

Podobnie należałoby potraktować w przywołanych okresach składnik doktorancki, który należałoby przeznaczyć w połowie na doktoraty interdyscyplinarne i pozostałe.

Taka konstrukcja algorytmu pozwoliłaby stawiać na realne przesłanie, że projektodawca wspiera i motywuje do interdyscyplinarnych inicjatyw. Jednak najważniejsze byłoby to, że oprócz dawania dużej autonomii i swobody działania Rektorom pozwoliłoby na autonomię i swobodę prowadzonych badań niezależnie od dyscypliny, która zostałaby zadeklarowana. Jednocześnie to wcale nie wyklucza możliwości wykorzystania badań z zadeklarowanej dyscypliny – czy to podstawowej, czy też pomocniczej – w składniku interdyscyplinarności. Wprowadzenie składnika interdyscyplinarności do algorytmu jako niezależnego składnika nie stwarzałoby problemów przy ewaluacji

dyscypliny w zakresie porównywania poszczególnych jednostek między sobą. Równocześnie byłoby realnym wsparciem deklarowanej przez Premiera Jarosława Gowina interdyscyplinarności polskiej nauki (deklaracje taką złożył m.in. w odpowiedzi na stanowisko wrocławskiego środowiska KSN, podczas posiedzenia Sejmowej Komisji ds. Edukacji Nauki i Młodzieży). Proponowany składnik pozwoli również uniknąć wielu nawarstwiających się problemów, które dotkną pracowników nauki w postaci ograniczenia możliwości swobodnego prowadzenia badań (ograniczanie możliwości wyboru dyscyplin, zmiany struktur organizacyjnych, unicestwianie zespołów badawczych itd.). Wprowadzenie składnika interdyscyplinarności da szansę na monitorowanie celów i realizację mierników rezultatu, jakie zostały wpisane w budżetach zadaniowych dla funkcji nauka na lata 2019-2021. Są to: wzrost udziału finansowania nauki przez podmioty zewnętrzne (przedsiębiorstwa) do 70%, czy też dwukrotny wzrost liczby patentów zarejestrowanych we wskazanych Urzędach Patentowych. Jednocześnie też w obszarze nauki kategoria badania pozwoli na zwiększenie udziału publikacji polskich autorów. Warto również zauważyć, że czasopisma interdyscyplinarne są znacznie wyżej punktowane oraz mają znacznie większą liczbę czytelników, co nie pozostaje bez wpływu na pozycję i rozpoznawalność oraz popularyzację polskiej nauki i polskich badań.

B: Kwestie szczegółowe

Oprócz przedstawionych uwag ogólnych KSN NSZZ „Solidarność” pragnie również zwrócić uwagę na kwestie szczegółowe.

I. Składnik dydaktyczny

1. Jednym z fundamentalnych przekształceń jest zamiana dotychczasowej dotacji na subwencję. Pozwala to na swobodniejsze wykorzystanie środków przyznanych danej jednostce. Środki celowe zostają zastąpione przez środki, o których przeznaczeniu decyduje Rektor. W tym kontekście niezmiernie ważne jest stworzenie w ramach algorytmu takich mechanizmów, które nie tylko będą zabezpieczać interesy Rektora czy grupy wpływów, ale przede wszystkim interesy i przyszłość całej społeczności akademickiej. Ustawa 2.0 wprowadza dwie ścieżki kariery: naukową i dydaktyczną, nie nakłada obowiązku habilitacji, a nawet wyklucza ją z oceny okresowej. Jednocześnie również następuje wyraźne rozdzielenie części dydaktycznej od naukowej. Tym samym składnik kadrowy algorytmu *de facto* staje się składnikiem dydaktycznym. Dlatego słuszne jest uzależnienie poziomu uzyskiwanych środków w tym obszarze od stanowisk, a nie od stopni naukowych. Daje to szansę rektorom do swobodniejszego kształtowania polityki zatrudnienia, gdyż awanse na poszczególne stanowiska zależą od wewnętrznych uwarunkowań jednostek i nie są związane ze spełnieniem zewnętrznych wymagań. Tym samym, taki sposób wartościowania kadry będzie sprzyjał rozwojowi pracowników i nie będzie im zamykał ścieżki dydaktycznej.
2. Kolejnym mechanizmem, który będzie pozwalał na rzeczywiste uruchamianie ścieżek dydaktycznych, a rektorom dawał możliwości kreowania polityki zatrudnienia (bez ukrytych form nacisku na robienie habilitacji, co jest niezgodne z intencjami autorów Ustawy 2.0) jest współczynnik SSR. W trosce o jakość procesu dydaktycznego oraz z pełną świadomością odpowiedzialności, jaka ciąży na nauczycielach akademickich, oraz w kontekście rozdzielenia w proponowanym algorytmie dydaktyki od nauki, KSN NSZZ „Solidarność” proponuje, aby do współczynnika tego włączać tylko i wyłącznie osoby zatrudnione na stanowiskach dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych. Przy czym, z racji pensum (360 godzin dydaktycy i 240 pracownicy naukowo-dydaktyczni) wnosimy, aby dla stanowisk dydaktycznych współczynnik wagi wynosił 1, a dla naukowo-dydaktycznych 2/3, ewentualnie: 1,5 – pracownicy dydaktyczni i 1 – naukowo-dydaktyczni. Taka konstrukcja współczynnika SSR jest zasadna, gdyż to właśnie pracownicy dydaktyczni i naukowo-dydaktyczni rzeczywiście i realnie mogą wpływać na jakość kształcenia. Natomiast z współczynnika SSR należy wyłączyć pracowników naukowych. Warto także zwrócić uwagę, że każdemu stanowisku jest przypisany odpowiedni współczynnik wagi: dla adiunkta jest to 1,5, dla profesora uczelni – 2,0, a dla profesora tytularnego – 2,5 (domniemać należy, że także dla profesora zagranicznego). Uwzględniając relacje wynagrodzeń profesora (100%) do wynagrodzenia adiunkta (71%), możemy zauważyć, że dwóch adiunktów stanowi poziom 1,42 wynagrodzenia jednego profesora, a – co trzeba

podkreślić – do współczynnika SSR będzie liczony odpowiednio jeden profesor albo dwóch adiunktów – z perspektywy współczynnika w algorytmie profesor ma współczynnik wagi przeliczenia 2,5, a dwaj adiunkci dadzą $2 \cdot 1,5 = 3$. Może zaistnieć taka sytuacja, że atrakcyjniejsze finansowo, ekonomiczniejsze okaże się z perspektywy SSR oraz kosztów i pensum na danym stanowisku dydaktycznym zatrudnić dwóch adiunktów niż jednego profesora, co w konsekwencji może prowadzić do zablokowania awansów na wyższe stanowiska. W tym kontekście przeliczanie liczby pracowników dydaktycznych z wagą 1 i naukowo-dydaktycznych z wagą 2/3, może spowodować, że warto będzie zatrudnić dwóch adiunktów na stanowiskach naukowo-dydaktycznych i profesora np. na stanowisku dydaktycznym.

Warto również zwrócić uwagę, że gdyby zostały uwzględnione w SSR współczynniki wagi dotyczące stanowiska, czyli dla adiunkta 1,5, a dla profesora 2,5, wówczas te awanse na ścieżce dydaktycznej byłyby szybsze i bardziej opłacalne dla uczelni w kontekście pozyskiwanych środków. Przeciwnie w zasadzie, z uwagi na swoje doświadczenie, profesor winien być bardziej ceniony również w algorytmie niż np. adiunkt.

Opisane mechanizmy pozwolą również na to, aby pracownicy np. naukowo-techniczni posiadający stopień doktora byli przekwalifikowywani np. na stanowiska adiunkta.

3. Nie możemy również zapominać, że przy oddzieleniu składnika dydaktycznego (kadry) od nauki i jednoczesnej (praktycznie) likwidacji kategorii C (która w nowym algorytmie ma wartość 0, wcześniej 0,4) nie są uwzględniani w żaden sposób pracownicy jednostek, które w tej chwili mają kategorie C i którzy najczęściej są zatrudniani na stanowiskach naukowo-dydaktycznych. Dzięki przytaczanym uwagom będą oni mieli szanse na kontynuowanie zatrudnienia w ramach ścieżki dydaktycznej.

KSN NSZZ „Solidarność” z pełną mocą wnosi o uwzględnienie powyższych uwag, zważywszy na fakt, że praktycznie w tej chwili tylko poprzez konstrukcję algorytmu (inne rozporządzenia czy też zapisy ustawy 2.0 nie wspierają dydaktyki) można sprawić, aby rektorzy byli jednak zainteresowani tworzeniem stanowisk dydaktycznych oraz umożliwianiem awansów w ramach tej ścieżki.

II. Składnik studencki

W tym obszarze KSN NSZZ „Solidarność” chce zwrócić uwagę na kwestie związane z mobilnością studentów. Naszym zdaniem każda podróż: naukowa, dydaktyczna czy odbywana w ramach wizyty studyjnej przyczynia się do wzbogacenia horyzontów myślowych oraz poszerzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów. Dlatego postulujemy, aby w proponowanym algorytmie nie tylko uwzględniać wymiany międzynarodowe studentów, ale również wymiany krajowe. Problem ten był podnoszony wielokrotnie przez KSN NSZZ „Solidarność”, przy wcześniejszych zmianach algorytmu, a także wiele razy przez organizacje związkowe w uczelniach oraz m.in. przez Juliana Srebrnego w listach kierowanych do Ministra Sebastiana Skuzy. Premiowanie tego typu mobilności na poziomie krajowym może zachęcać uczelnie do realizacji takich wymian, a tym samym może prowadzić do transferu wiedzy, ale również – co niezwykle istotne – wprowadzania dobrych praktyk, doskonalących jakość procesów dydaktycznych. Jednocześnie mógłby zachęcać studentów do dalszych podróży, także zagranicznych.

III. Obszar naukowy

W przygotowanym projekcie Rozporządzenia jest to obszar, który z roku na rok będzie zyskiwał coraz większe znaczenie. O jego wartości stanowią: składnik badawczy, doktorancki, badawczo-rozwojowy B+R. KSN NSZZ „Solidarność” pragnie podkreślić, że eksponowanie obszaru badawczego jako dominującego jest drogą słuszną (przy założeniu uwzględnienia sugestii z obszarów dydaktycznych). Natomiast również w tym obszarze chcemy poruszyć kilka ważnych kwestii:

1. Duże wątpliwości budzi fakt wprowadzenia do algorytmu w przypadku uczelni badawczych (pierwszy koszyk) składnika projektowego. Jeśli przeanalizujemy uzasadnienie do Rozporządzenia o algorytmie oraz prezentację o algorytmie, to dostrzeżemy, że składnik ten ma istotne znaczenie w kontekście zachęt do zdobywania grantów, szczególnie tych realizowanych w ramach unijnego programu ramowego w zakresie

badań naukowych i innowacji (2014-2020) Horyzont 2020 oraz w ramach programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2021-2027) Horyzont Europa. Projekt zakłada, że uwzględniane będą jedynie projekty (krajowe i zagraniczne), w których uczelnia jest liderem, a w przypadku Horyzont 2020 także konsorcjantem. Uczelnia, która będzie liderem w projekcie realizowanym w ramach tych programów, będzie mogła liczyć na dziesięciokrotnie wyższą kwotę za jeden grant, przypadającą z tego składnika, niż uczelnia realizująca jako lider grant finansowany ze środków krajowych. Naszym zdaniem należy się zastanowić, czy ewentualnie składnik ten nie powinien również być uwzględniony w pozostałych dwóch koszykach, a nie tylko w przypadku uczelni badawczych.

Tym bardziej że program Inicjatywa Doskonałości ma być programem o rotacyjnym składzie, stąd nasze obawy i wątpliwości, że proponowana konstrukcja algorytmu nie pozwoli, aby uczelnie, które np. nie mają dziesięciokrotnego mnożnika (np. lider projektu Horyzont), mogły konkurować z uczelniami, które w momencie początkowym funkcjonowania Ustawy już stoją na uprzywilejowanej pozycji. W takiej sytuacji zasadne są obawy, że zasada rotacyjności składu programu, będzie zasadą martwą, właściwie zatem fikcyjną. Z kolei rozumiemy, że u podstaw takiej konstrukcji algorytmu mogła leżeć chęć ochrony tych uczelni z II koszyka, które w tej chwili nie mają szans na pozyskanie projektów (np. Horyzont), przed nadmiernym zdominowaniem przez uczelnie, które znalazłyby się w II koszyku, a mogły korzystać z projektów takiego typu, jak Horyzont. Z drugiej jednak strony, jest zasada „korytarza”, czyli przyznawania środków w kwocie nie większej niż 106% za rok poprzedni. Dlatego poddając pod rozagę myśl, czy w tym kontekście (korytarz), nie jest to już ograniczenie wystarczające, trzeba zastanowić się, czy nie należałoby jednak wprowadzić składnika projektowego do algorytmu także dla uczelni akademickich.

2. KSN NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę na fakt, że w przypadku uczelni niepublicznych jedynym składnikiem jest składnik badawczy, z czego 65% stanowią badacze, a 35% doktoranci. Przy braku współczynnika SSR minimum kadrowego oraz w sytuacji, gdy do poddania się ewaluacji potrzeba min. 12 pracowników, uczelnie te zrobią wszystko, aby mieć u siebie szkoły doktorskie, a warunkiem uruchomienia szkoły doktorskiej jest posiadanie uprawnień w danej dyscyplinie. Uważamy, że ta sytuacja niekorzystanie odbije się na uczelniach publicznych badawczych i akademickich, które nie będą w stanie konkurować o doktorantów z uczelniami niepublicznymi, kiedy w przypadku tych pierwszych składnik algorytmu za szkoły doktorskie wynosi 5%. Oczywiście, jak już powiedziano wcześniej, szkoły doktorskie można tworzyć pod warunkiem posiadania uprawnień w określonej dyscyplinie, ale do uzyskania takich uprawnień wystarczy 12 osób. Dla ich pozyskania wystarczy transferować całe zespoły z uczelni publicznych, a nawet – co gorsza – wiodących w swoich dyscyplinach badaczy z uczelni publicznych, które w tej chwili konstruują swoje struktury organizacyjne wedle dyscyplin. KSN NSZZ „Solidarność” z całą mocą podkreśla, że przy tak skonstruowanym algorytmie, bez SSR dla uczelni niepublicznych będziemy mieli w najbliższych latach do czynienia z agresywną polityką przejmowania potencjału badawczego w postaci naukowców (całe zespoły badawcze) i doktorantów przez uczelnie niepubliczne, które dodatkowo będą mogły zaproponować o wiele lepsze warunki wynagradzania i programy stypendialne.

Przewidujemy, że proceder ten będzie nagminny zwłaszcza w obszarach naukowych nietechnicznych. Efektem takich poczynań będzie znaczne osłabienie potencjału badawczego uczelni publicznych, zwłaszcza w obszarach niskonakładowych dziedzin, jak choćby szeroko rozumiana humanistyka. Przed odpływem kadr z uczelni publicznych i pogorszeniem potencjału badawczego tychże uczelni może chronić interdyscyplinarność wewnętrzna prowadzonych badań. Warto również podkreślić, że skierowanie jakichkolwiek środków do uczelni niepublicznych powinno być możliwe jedynie przy bezwzględnej transparentności finansowej oraz jakościowej ich działalności. Są to warunki konieczne dla zdrowej konkurencji między uczelniami publicznymi i niepublicznymi, gdzie te ostatnie, ze względu na pobieranie opłat za naukę dysponują znacznie większymi środkami. KSN NSZZ „Solidarność” oczekuje i wnosi o to, aby regulacje dotyczące uczelni niepublicznych w zakresie algorytmu zostały gruntownie zmienione, a przedstawione powyżej uwagi uwzględnione i przedłożone ponownie do opiniowania.

3. Niezrozumiałe jest również nieuwzględnienie składnika komercjalizacji w przypadku instytutów badawczych. Uważamy, że z racji charakteru prowadzonych badań oraz możliwości współpracy z otoczeniem to właśnie ta grupa winna być premiovana za skomercjalizowane rezultaty swoich prac badawczych. Wnosimy zatem, aby w algorytmie został uwzględniony również czynnik komercjalizacji w stosunku do tych jednostek.
4. Zdaniem KSN NSZZ „Solidarność” algorytm zbyt faworyzuje uczelnie techniczne (kosztem uczelni o profilu przynajmniej w dużej mierze humanistycznym w szerokim rozumieniu) i zbyt faworyzuje studentów zagranicznych kosztem obywateli polskich. Rozumiemy, że ideą takiego akcentowania finansowania uczelni jest chęć pobudzenia innowacyjności oraz zwiększenie liczby patentów, co powinno się bezpośrednio przełożyć na rozwój gospodarki kraju. Jednak wydaje się, że przy konstruowaniu algorytmu zapomniano, iż wiele tych działań i ich efektów w postaci patentów czy innowacji wynika ze współpracy nie tylko dyscyplin w ramach dziedziny, ale przede wszystkim, a może nawet zwłaszcza, dyscyplin z różnych dziedzin. Świat podąża zdecydowanie w kierunku interdyscyplinarności, dzięki której lepiej rozumiemy, więcej wiemy, a tym samym skuteczniej rozwiązujemy problemy badawcze, odpowiadając tym samym na wyzwania dzisiejszego świata. Może zatem warto podzielić koszyki uczelni akademickich na techniczne i humanistyczne w szerokim rozumieniu. Poddajemy to pod pilną rozważę.
5. Należałoby zatem być może w ramach grupy uczelni akademickich stworzyć dwa koszyki: uczelnie techniczne i humanistyczne w szerokim rozumieniu.

IV. Współczynnik internacjonalizacji

W składniku internacjonalizacji w algorytmie dostrzegamy dwa zasadnicze problemy:

- 1) ograniczenie oceny internacjonalizacji uczelni do mobilności studenckiej;
- 2) niewspółmiernie wysoki przelicznik (2 dla przyjazdów krótkoterminowych, 3 dla zagranicznych studentów podejmujących pełny cykl kształcenia) promujący liczbę studentów zagranicznych przyjeżdżających na daną uczelnię w porównaniu do przelicznika dla studentów danej uczelni wyjeżdżających na krótkoterminowe studia i staże za granicę.

W projektowanym algorytmie zabrakło jakiegokolwiek punktu, który promowałby przyjmowanie profesorów wizytujących z zagranicznych uczelni. Należy przypuszczać, że spowoduje to zaprzestanie zapraszania profesorów z zagranicznych uczelni do Polski. Koszty takiego zaproszenia są na tyle duże, że ze środków bieżących trudno je na taki cel wydzielić w sytuacji, gdy nie można się spodziewać ich zwrotu (najlepiej zresztą jak dotąd) z choćby minimalnym naddatkiem. Jeśli bowiem profesor z zagranicznej uczelni decyduje się na pewne komplikacje związane z opuszczeniem miejsca pracy na kilka tygodni, należy zapewnić mu godziwe warunki, obejmujące nie tylko pensję (która powinna umożliwić nie tylko wyżywienie, lecz dać poczucie wynagrodzenia pracy), ale także pokrycie kosztów podróży i zakwaterowania. Dotychczasowe przeliczniki na to pozwalały. Uczelnie przekonały się, że zapraszanie profesorów wizytujących długofalowo zdecydowanie podnosi zarówno poziom dydaktyki, jak i badań. Pobyt profesorów wizytujących owocuje wykładami dla studentów z obszarów innych niż istniejące w danej uczelni, poznawaniem odmiennych metodologii i sposobów przekazywania wiedzy, ale też spotkaniami naukowymi pracowników danej uczelni z zapraszonymi gośćmi, co bardzo często prowadziło do tworzenia nowych projektów, międzynarodowych zespołów badawczych itd. Obecna konstrukcja algorytmu, która nie tylko nie wynagradza takich działań, ale nawet nie rekompensuje poniesionych wydatków, na pewno zahamuje proces wymiany kadry akademickiej, która – nie da się ukryć – w wielu miejscach spowodowała ożywienie naukowe, badawcze i dydaktyczne. To zresztą rykoszetem może się odbić i na pracownikach naukowych i naukowo-dydaktycznych polskich uczelni, których zapraszanie za granicę może ulec zastopowaniu, jeśli polskie uczelnie nie będą w stanie (nie będą chciały z uwagi na nieopłacalność tych poczynań) podobnymi zaproszeniami się zrewanżować. Zatem polska nauka może w wielu obszarach tracić na konkurencyjności, stawać się mniej rozpoznawalna, gdyż właśnie rozpoznawalność nie jest wyłącznie powodowana punktami w renomowanych czasopiśmie, a często opiera się na indy-

widualnych kontaktach uczonych. To one wpływają często na taki, a nie inny skład zespołów badawczo-naukowych. Dla procesu rzeczywistej internacjonalizacji w sferze naukowej, badawczej, rozwojowej zahamowanie mobilności wykładowców, a w szczególności wymiany profesorów wizytujących przyniesie niepowetowane straty.

Druga kwestia dotyczy mobilności studentów. Pozytywnym czynnikiem jest dostrzeżenie wagi liczby studentów zagranicznych podejmujących pełny cykl kształcenia (x 3). Należy jednak wyraźnie sprzeciwić się nierównomiernemu traktowaniu studentów wyjeżdżających (x 1) i przyjeżdżających z zagranicznych uczelni do Polski (x 2). Pominąwszy już fakt dyskryminowania poczynań akademickich studentów polskich (obywateli Polski), trzeba wskazać na aspekt promocyjny i podnoszenie rangi studiowania. Studenci w wielu miejscach, z wielu polskich uczelni tracą zainteresowanie wyjazdami ze względu na swoje warunki ekonomiczne (chodzi tu przede wszystkim po prostu o fakt, że coraz częściej już w czasie studiów podejmują w miarę stałą pracę, którą zazwyczaj bezpowrotnie tracą wyjeżdżając i po powrocie poszukiwania muszą rozpocząć od początku). Zatem, aby skłonić polskich studentów do podejmowania wyzwania realizacji części swych studiów za granicą – co bez wątplenia sprzyja rozwojowi osobowości, czyni polskich absolwentów wyższych uczelni na przyszłość bardziej mobilnymi, o rozleglejszej wiedzy, bardziej różnorodnych kompetencjach, bardziej otwartymi w kontaktach międzynarodowych, zatem stojących w bardziej uprzywilejowanej pozycji na rynku pracy – uczelnia musi stworzyć odpowiedni system zachęt. To zaś jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy sama uczelnia dostrzeże korzyści z takiej studenckiej mobilności. W obecnej zaś konstrukcji algorytmu tylko rekrutowanie studentów z zagranicy (na jakikolwiek cykl kształcenia) daje widoczne korzyści. Nie można pozwolić, by student polski i jego rozwój akademicki także poprzez uczestnictwo w procesie internacjonalizacji znalazł się na pozycji podrzędnej wobec studentów zagranicznych. Najlepszym wyjściem byłoby zapewne po prostu zrównanie współczynnika dla mobilności krótkoterminowej poprzez uśrednienie go na poziomie 1,5.

V. Zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych

KSN NSZZ „Solidarność” po przeanalizowaniu projektu Rozporządzenia w zakresie zadań *związanych z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych*, a w szczególności zapisów załącznika 4, zwraca uwagę na **jego sprzeczność z deklarowanym w uzasadnieniu projektu dążeniem do utrzymania warunków niezbędnych dla wysokiej jakości kształcenia**. Nie służy temu kwestionowany od 2014 roku podział kształconych studentów uwzględniający głównie rodzaj statku powietrznego, na którym odbywa się szkolenie, a nie rodzaj uzyskiwanej licencji.

KSN NSZZ „Solidarność” wnosi o zmianę zapisu w ust. 2 w części definiującej współczynnik wagowy kształcenia lotniczego studentów studiów stacjonarnych wS_k , w formule:

„ $wS_1 = 3,0$ – dla studentów studiów stacjonarnych kształcących się do uzyskania samolotowej lub śmigłowej licencji pilota liniowego ATPL (A) lub ATPL (H) „frozen”,

$wS_2 = 2,0$ – dla studentów studiów stacjonarnych kształcących się do uzyskania samolotowej lub śmigłowej licencji pilota zawodowego wraz z uprawnieniem do lotów według wskazań przyrządów oraz na samolotach wielosilnikowych CPL(A)/IR+ME lub CPL(H)/IR,

$wS_3 = 1,0$ – dla studentów studiów stacjonarnych kształcących się do uzyskania samolotowej lub śmigłowej licencji pilota zawodowego CPL(A) lub CPL(H),

$wS_4 = 0,5$ – dla studentów studiów stacjonarnych kształcących się do uzyskania uprawnień personelu pokładowego, obsługi naziemnej lub licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej (MML), licencji na obsługę techniczną statku powietrznego (AML), licencji mechanika pokładowego, nawigatora lotniczego, kontrolera ruchu lotniczego, dyspozytora lotniczego lub świadectw kwalifikacji służb informacji powietrznej”.

KSN NSZZ „Solidarność” po raz kolejny zwraca uwagę, że dotacja ta przeznaczona jest dla uczelni kształcących personel lotniczy dla **lotnictwa cywilnego**. Wiadomym jest, że większość pilotów śmigłowców to kadra znajdująca

zatrudnienie w jednostkach lotnictwa państwowego. Jeżeli zatem pojawia się zapotrzebowanie w skali kraju na zwiększenie liczby tych pilotów, to państwo w ramach odrębnej dotacji powinno wspierać kształcenie personelu lotniczego dla **lotnictwa państwowego**, a nie uzasadniać tym zapotrzebowaniem zwiększonego w stosunku do rzeczywistych kosztów kształcenia dotowania. Warto przytoczyć argumentację Politechniki Rzeszowskiej z 2014 roku, że:

„Utrzymanie współczynników wagowych kształcenia lotniczego w zależności od rodzaju licencji bez względu na statek powietrzny, na którym odbywa się szkolenie (samolot lub śmigłowiec) jest uzasadnione tym, iż kształcenie personelu do poziomu licencji pilota liniowego jest najbardziej kosztochłonne.

Szkolenie zintegrowane do licencji pilota samolotowego liniowego odbywa się na samolotach różnych klas – jedno i wielosilnikowe, w tym na kilku typach samolotów jednosilnikowych. Szkolenie zintegrowane do licencji pilota śmigłowcowego liniowego odbywa się na jednym lub dwóch typach śmigłowca jednosilnikowego o napędzie tłokowym.

Koszty eksploatacji, w tym zużycie paliwa, oraz liczba godzin, które wylatują one w szkoleniu na jednego studenta, wymienionych śmigłowców są porównywalne z kosztami eksploatacji samolotów jednosilnikowych. Natomiast koszty eksploatacji samolotu dwusilnikowego, na którym w szkoleniu zintegrowanym student musi wylatać, co najmniej 20 godzin, przewyższają koszty eksploatacji śmigłowca.

Przykładowo, koszty eksploatacji śmigłowców firmy Robinson, deklarowane przez producenta, z uwzględnieniem cen paliwa w Polsce odpowiadają:

- w szkoleniu podstawowym dla typu R22 kosztom eksploatacji samolotu jednosilnikowego Socata TB-9,
- w szkoleniu zaawansowanym dla typu R44 II – samolotu jednosilnikowego Piper PA-28 Arrow.

Natomiast koszt eksploatacji samolotu wielosilnikowego Piper PA-34 Seneca przewyższa koszt śmigłowca.

Nie znajduje zatem uzasadnienie dwukrotne zwiększenie kosztochłonności szkolenia śmigłowcowego w stosunku do szkolenia samolotowego bez względu na rodzaj licencji.

Zrównanie kosztów uzyskania licencji liniowej, będącej najwyższą możliwą do uzyskania licencją, umożliwiającą objęcie stanowiska kapitana w pasażerskim przewozie lotniczym, z kosztami licencji zawodowej, która upoważnia jedynie do lotów usługowych i funkcji pierwszego oficera w pasażerskim przewozie lotniczym, przeczy zasadzie promowania kierunków umożliwiających uzyskanie najwyższych kwalifikacji w zawodzie.”

KSN NSZZ „Solidarność” uważa, że taki podział nieprawnie sprzyja grupom lobbującym o te środki, o czym KSN NSZZ „Solidarność” oraz Komisje Zakładowe informowały podczas zgłaszania uwag w 2014 roku. Niestety, tak jak KSN NSZZ „Solidarność” oraz Komisje Zakładowe przewidywały wówczas, wprowadzone zmiany radykalnie zmniejszyły dotacje dla ośrodków kształcących pilotów samolotów, a w rezultacie doprowadziły do niezwykle trudnej sytuacji pracowników w nich zatrudnionych.

Mając powyższe na względzie, jak też uzasadnioną wcześniej dbałość o poziom kształcenia kadr dla lotnictwa cywilnego, wnosimy o uwzględnienie proponowanych zmian.

W trosce o wysoki poziom dydaktyczny oraz prowadzonych badań naukowych, a także w pełni świadomości odpowiedzialności za kształcenie nowych studentów oraz prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” wnosi o uwzględnienie przedstawionych powyżej uwag i sugestii do przedłożonego projektu Rozporządzenia z dnia 14 września 2018 r. i ponowne przedłożenie go do zaopiniowania.

Z poważaniem,

Z-ca Przewodniczącego
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ Solidarność
(-) Bogusław Dołęga

W wakacyjnym numerze „Wiadomości KSN” informowaliśmy, że na Kongresie Sekretariatu Nauki i Oświaty delegaci, z inicjatywy przedstawicieli KSN, uchwalili stanowisko w sprawie *zmuszania pracowników uczelni do pracy w niedziele*. *Tekst stanowiska załączamy poniżej. Red.*

Stanowisko nr 1 **Kongresu Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”**

z dnia 9 czerwca 2018 r.

w sprawie podjęcia działań przeciw zmuszaniu pracowników uczelni do pracy w niedziele

Kongres Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi do Rady Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty oraz do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” o podjęcie konkretnych działań przeciw zmuszaniu pracowników uczelni do pracy w niedziele.

Uzasadnienie

„Być wolnym, to żyć zgodnie ze swym sumieniem” – mówił bł. ks. Jerzy Popiełuszko.

Zgodnie z Konstytucją RP (art.9): „Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych”. Prawo praktykowania świątowania Dnia Pańskiego przez chrześcijan dotyczy zarówno nauczycieli akademickich (którzy są zmuszani do prowadzenia zajęć w niedziele) jak i studentów.

Praca w niedziele i święta co do zasady jest niedopuszczalna (art. 151 K.p.) i choć Kodeks Pracy przewiduje liczne wyjątki, to nie ma wśród nich mowy o pracy dydaktycznej na uczelniach wyższych.

Kościół Katolicki w katechizmie jasno mówi: „W niedzielę oraz w inne dni świąteczne nakazane wierni są zobowiązani (...) powstrzymać się od wykonywania tych prac i zajęć, które utrudniają oddawanie Bogu czci, przeżywanie radości właściwej dniowi Pańskiemu oraz korzystanie z należnego odpoczynku duchowego i fizycznego. Ustanowienie niedzieli przyczynia się do tego, aby wszyscy korzystali z wystarczającego odpoczynku i czasu wolnego, który mogliby poświęcić życiu rodzinnemu, kulturalnemu, społecznemu i religijnemu” (por. KKK 2193-2194).

Tymczasem zajęcia dydaktyczne prowadzą pracownicy niejednokrotnie do wykonywania swoich obowiązków przymuszani, a przy tym bardzo słabo wynagradzani za pracę w niedziele. Chrześcijanie mają prawo do świątowania i godnego odpoczynku wraz z rodziną. Mają prawo do decydowania, jak spędzać czas, który w naszej kulturze jest momentem odpoczynku. Jest to specjalny czas, by zadbać o więzi rodzinne, troszczyć się o dzieci, o starszych wiekiem rodziców czy o innych członków rodziny.

Zwolennicy studiów niestacjonarnych, odbywających się w niedziele, wskazują głównie na korzyści finansowe oraz względy praktyczne. Zastaniając się argumentem pozornej troski o studenta, mówią, że studenci chcą studiować i naszym zadaniem jest stworzyć im taką możliwość. Ponadto przekonują, że decyzja o zakazie prowadzenia zajęć dydaktycznych na uczelniach w niedzielę spowoduje lawinowy spadek liczby studentów, a tymczasem w większości krajów Unii Europejskiej w niedziele nie praktykuje się zajęć dydaktycznych.

Studenci rozpoczynając naukę w systemie sobotnio-niedzielnym muszą pamiętać, że naruszają godność i wolność ludzi zmuszanych do pracy w niedzielę, a jednocześnie dają pretekst, by otwierać kolejne kierunki studiów, skoro taka jest potrzeba rynku. Słuchając głosu pracowników uczelni i ich rodzin, NSZZ „Solidarność” powinien rozpocząć i poprowadzić kampanię społeczną dotyczącą wolnej niedzieli dla pracowników uczelni wyższych.

Przewodniczący Kongresu
KSNiO NSZZ „Solidarność”
(-) Jerzy Ewertowski

Ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W sierpniu wiceprezes rady ministrów, minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin skierował do rektorów polskich uczelni list z podziękowaniami za zaangażowanie w prace nad Konstytucją dla Nauki:

„Przede wszystkim chcę złożyć Państwu Rektorom, a za Państwa pośrednictwem również pracownikom Państwa uczelni, szczere podziękowanie za zaangażowanie środowiska akademickiego w prace nad Konstytucją dla Nauki. Wspólnie, ponad podziałami politycznymi i światopoglądowymi, przygotowaliśmy gruntowną reformę systemu szkolnictwa wyższego i nauki.”

Do listu dołączony jest obszerny załącznik (<http://konstytucjadlanauki.gov.pl/content/uploads/2018/08/list-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-jarosawa-gowina-w-sprawie-wdraania-reformy-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki.pdf>). *Załączamy fragmenty tego pisma:*

Najważniejsze zadania uczelni w pierwszym okresie po wejściu w życie ustawy:

- uczelnia jako całość staje się podmiotem systemu szkolnictwa wyższego i nauki – wstępuje w ogół praw i obowiązków jej podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym wynikających z decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministra właściwego do spraw nauki;
- uprawnienia do nadawania stopni doktora lub doktora honoris causa, a także pozwolenia na prowadzenie kierunków studiów przysługiwać będą uczelni, a nie jednostkom;
- rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych przestają być organami uczelni z dniem **30 września 2019 r.**, a z dniem **1 października 2019 r.** w prawa i obowiązki kierowników wstępują rektorzy. Prorektorzy pełnią swoją funkcję do dnia **30 września 2019 r.**;
- pierwszą radę uczelni na kadencję trwającą do dnia **31 grudnia 2020 r.** powołuje senat uczelni publicznej do dnia **30 czerwca 2019 r.**, a sposób jej powołania określi senat. Zadaniem pierwszej rady uczelni będzie uchwalenie regulaminu określającego tryb jej funkcjonowania, zaopiniowanie projektu statutu oraz wskazanie, po zaopiniowaniu przez senat, kandydatów na rektora;
- senaty i rektorzy uczelni publicznych działają do końca kadencji rozpoczętej przed dniem **1 października 2018 r.**, z tym że kadencje rozpoczęte w 2015 r. i w 2017 r. trwają do dnia **31 sierpnia 2020 r.**;
- statuty uczelni obowiązujące w dniu **1 października 2018 r.** zachowują moc do dnia wejścia w życie statutów uchwalonych na podstawie nowej ustawy, tj. do dnia **1 października 2019 r.** W nowych statutach należy określić m. in.: sposób powoływania i odwoływania organów uczelni, ich skład oraz zasady i tryb funkcjonowania, typy jednostek organizacyjnych uczelni, funkcje kierownicze w uczelni oraz zasady powoływania osób do pełnienia tych funkcji i ich odwoływania. W statucie można określić inne niż senat organy, których zadaniem będzie nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, z tym że tylko jeden organ w zakresie danej dyscypliny. Ponadto uczelnia może wskazać w statucie inne stanowiska dla nauczycieli akademickich niż określone w ustawie oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do ich zajmowania;
- regulamin organizacyjny uczelni nada rektor w trybie ustalonym w statucie. Regulamin organizacyjny określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, a także organizację oraz zasady działania administracji uczelni;
- niezbędne jest także dostosowanie regulaminu studiów w terminie umożliwiającym jego wejście w życie nie później niż od dnia **1 października 2019 r.**, przy czym dotychczasowe regulaminy zachowują moc do dnia wejścia w życie nowego regulaminu studiów. Do **1 października 2019 r.** uczelnie określą także nowy regulamin świadczeń dla studentów;
- uczelnie powinny wprowadzić regulaminy pracy w terminie umożliwiającym ich wejście w życie nie później niż od dnia **1 października 2019 r.** Ponadto, do dnia **30 września 2020 r.** umowy o pracę powinny zostać dostosowane do przepisów ustawy oraz statutu, a stanowiska osób zatrudnionych na podstawie mianowania (z wyłączeniem stanowiska docenta) powinny zostać dostosowane do stanowisk określonych w ustawie i statucie. Do umów o pracę obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy oraz zawartych w okresie od dnia jej wejścia w życie do dnia **31 grudnia 2018 r.**, stosuje się do dnia **30 września 2020 r.** przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem przepi-

sów dotyczących minimalnej wysokości miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, które stosuje się do dnia **31 grudnia 2018 r.**

- do dnia **1 stycznia 2019 r.** konieczne jest dostosowanie umów o pracę w zakresie minimalnej wysokości miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego;

- w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie statutu, uczelnie publiczne muszą zawrzeć zakładowe układy zbiorowe pracy albo ustalić regulaminy wynagradzania. Obowiązujące w uczelni układy zbiorowe pracy lub regulaminy wynagradzania nie utracą mocy prawnej w dniu wejścia w życie nowej ustawy;

Ewaluacja jako oś systemu

Nowa ustawa wzmacnia znaczenie ewaluacji instytucjonalnej działalności naukowej. Z jej wynikami będzie bezpośrednio związana dystrybucja uprawnień do nadawania stopni. Uczelnia uzyska uprawnienia do nadania stopni doktora oraz doktora habilitowanego w tej dyscyplinie, w której otrzyma kategorię A+, A albo B+. Ta zasada zacznie obowiązywać po zakończeniu ewaluacji za lata 2017-2020, zaplanowanej na 2021 r. Ustawa wprowadza nowy system ewaluacji jakości działalności naukowej, obejmującej badania naukowe, prace rozwojowe i twórczość artystyczną. W **2021 r.** ewaluacja będzie przeprowadzana na poziomie całej uczelni w ramach poszczególnych dyscyplin według nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin. Kryteriami ewaluacji będą: poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności, oceniany na podstawie zgłoszonych publikacji i patentów, efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych oraz, będący przedmiotem oceny eksperckiej, wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki.

- przypisywanie nauczycieli do nowych dyscyplin – pierwszym krokiem, do którego obowiązane są uczelnie, będzie przeprowadzenie procesu przypisywania wszystkich pracowników prowadzących działalność naukową, a także tych biorących udział w prowadzeniu działalności naukowej, do dyscyplin wynikających z nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin. Do dnia **30 listopada 2018 r.** każdy z pracowników, którego aktywność wiąże się z działalnością naukową, będzie zobowiązany do złożenia oświadczenia o dyscyplinie, którą reprezentuje. W oświadczeniu będzie można wskazać maksymalnie dwie dyscypliny. Istotną wytyczną w tym procesie jest uzasadnienie do projektu rozporządzenia w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, w którym będzie określona nowa klasyfikacja. Uzasadnienie zawiera informacje o zakresie „nowych” dyscyplin odniesionym do dotychczasowej systematyki obszarów wiedzy, dziedzin i dyscyplin. Do dnia **31 grudnia 2018 r.** pracownicy prowadzący działalność naukową będą zobowiązani także do złożenia oświadczeń w sprawie prowadzenia działalności naukowej w danym podmiocie i w danej dyscyplinie, umożliwiającego zaliczenie pracownika do tzw. liczby N.

Do dnia **15 stycznia 2019 r.** rektorzy będą obowiązani do wprowadzenia do systemu POL-on informacji z oświadczeń pracowników o reprezentowanych dyscyplinach oraz zaliczeniu do liczby N. Konieczne będzie także wskazanie m.in. wymiaru czasu pracy oraz informacji o udziale czasu pracy w poszczególnych dyscyplinach;

- przepisywanie uprawnień do nadawania stopni – w styczniu 2019 r. rozpocznie się również proces przyporządkowywania uprawnień do nadawania stopni w dyscyplinach według dotychczasowej systematyki do nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin. Do dnia **31 stycznia 2019 r.** rektorzy powinni złożyć do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (CK) oświadczenia w sprawie przyporządkowania posiadanych przez uczelnie uprawnień do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego do odpowiedniej dyscypliny w jednej z dziedzin według nowej klasyfikacji. Nie będzie to dotyczyło jedynie uprawnień do habilitowania posiadanych przed wejściem w życie przez jednostki, które w wyniku ostatniej parametryzacji otrzymały kategorię C – te uprawnienia wygasają z mocy ustawy wraz z jej wejściem w życie. Do dnia 31 marca 2019 r. CK będzie mogła zgłosić sprzeciw do oświadczeń i wskazać właściwą dyscyplinę, do której będą przypisane uprawnienia. Natomiast do dnia **30 kwietnia 2019 r.** CK wyda komunikat o uprawnieniach uczelni i instytutów naukowych do nadawania stopni w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji;

- nadawanie stopni na dotychczasowych zasadach – w dniu **30 kwietnia 2019 r.** minie także termin na wszczęcie postępowań doktorskich, postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz tytułu profesora według dotychczasowych zasad. Ponadto, po tym dniu stopnie i tytuły będą nadawane w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji. W okresie od dnia **1 maja 2019 r.** do dnia **30 września 2019 r.** nie będą wszczynane postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora. Postępowania w sprawie nadania stopni według zasad przewidzianych w nowej ustawie będzie można wszczynać

od dnia **1 października 2019 r.** Tego dnia wejdą w życie nowe statuty, które powinny zawierać rozstrzygnięcia dotyczące m.in. organów odpowiedzialnych w uczelni za nadawanie stopni.

Do dnia **30 września 2019 r.** w uczelni stopień doktora i doktora habilitowanego będzie nadawać rada jednostki organizacyjnej. Senat uczelni będzie musiał określić

sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, a także szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz zwalniania z tej opłaty, sposób wyznaczania członków komisji habilitacyjnej w terminie umożliwiającym wejście w życie od dnia **1 października 2019 r.**

Sprawy związane z prowadzeniem kształcenia

- tworzenie kierunków studiów w okresie przejściowym do dnia **30 kwietnia 2019 r.** będzie się odbywało na podstawie dotychczasowych przepisów, z tym że nie będą stosowane przepisy dotyczące minimum kadrowego, natomiast od dnia **1 maja 2019 r.** tworzenie kierunków będzie się odbywało na nowych zasadach, ale równocześnie do dnia **31 grudnia 2021 r.** znajdą zastosowanie przepisy art. 206 i 207 ustawy – Przepisy wprowadzające uzależniające samodzielność w tworzeniu kierunków od uprawnień do nadawania stopni, a nie od kategorii naukowej;

- wniosek o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu uczelnia powinna złożyć nie później niż 6 miesięcy przed planowanym rozpoczęciem prowadzenia studiów, a więc w przypadku chęci rozpoczęcia kształcenia z dniem 1 października 2019 r. nie później niż do końca marca 2019 r.;

- studia rozpoczęte przed rokiem akademickim 2019/2020 prowadzi się na podstawie dotychczasowych programów kształcenia, z tym że programy kształcenia stają się programami studiów i w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy senat uczelni dostosowuje programy studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie;

- w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy uczelnie przyporządkują kierunki prowadzonych studiów do nowych dyscyplin naukowych lub artystycznych;

- uczelnie, które w dniu **1 października 2018 r.** prowadzą w swojej siedzibie studia na co najmniej 2 kierunkach o tym samym poziomie i profilu oraz tej samej nazwie lub których programy określają takie same efekty kształcenia, przyporządkowane do tej samej dyscypliny, połączą te kierunki w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Zależności między nową klasyfikacją dziedzin i dyscyplin a wcześniej obowiązującym wykazem

Nowe dziedziny i dyscypliny	Zakres nowych dyscyplin w odniesieniu do dotychczasowych dyscyplin (oraz dziedzin, w których nie wyodrębniono dyscyplin)
Dziedzina nauk humanistycznych	
archeologia	archeologia
filozofia	filozofia
historia	historia
językoznawstwo	językoznawstwo
literaturoznawstwo	literaturoznawstwo
nauki o kulturze i religii	etnologia; kulturoznawstwo; religioznawstwo
nauki o sztuce	historia sztuki; nauki o sztuce

Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych	
architektura i urbanistyka	architektura i urbanistyka
automatyka, elektronika i elektrotechnika	automatyka i robotyka; elektronika; elektrotechnika
informatyka techniczna i telekomunikacja	informatyka (dziedzina nauk technicznych); telekomunikacja
inżynieria biomedyczna	biocybernetyka i inżynieria biomedyczna
inżynieria chemiczna	inżynieria chemiczna; technologia chemiczna (dziedzina nauk technicznych); biotechnologia (dziedzina nauk technicznych w zakresie technologii przemysłowej)
inżynieria lądowa i transport	budownictwo; geodezja i kartografia; transport
inżynieria materiałowa	inżynieria materiałowa; metalurgia; włókiennictwo (w zakresie materiałów); towaroznawstwo (w zakresie materiałów)
inżynieria mechaniczna	budowa i eksploatacja maszyn; inżynieria produkcji; mechanika; włókiennictwo (w zakresie urządzeń); inżynieria rolnicza
inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka	energetyka; górnictwo i geologia inżynierska; inżynieria środowiska; ochrona i kształtowanie środowiska (dziedzina nauk rolniczych); biotechnologia (dziedzina nauk technicznych; w zakresie biotechnologii środowiskowej)

Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	
nauki farmaceutyczne	dziedzina nauk farmaceutycznych
nauki medyczne	biologia medyczna; medycyna; stomatologia
nauki o kulturze fizycznej	dziedzina nauk o kulturze fizycznej
nauki o zdrowiu	dziedzina nauk o zdrowiu

Dziedzina nauk rolniczych	
nauki leśne	leśnictwo; drzewnictwo
rolnictwo i ogrodnictwo	agronomia; biotechnologia (dziedzina nauk rolniczych) – część dyscypliny; ogrodnictwo;
technologia żywności i żywienia;	technologia żywności i żywienia; towaroznawstwo (w zakresie produktów spożywczych); biotechnologia (dziedzina nauk rolniczych) – część dyscypliny
weterynaria	dziedzina nauk weterynaryjnych; biotechnologia (dziedzina nauk rolniczych) – część dyscypliny
zootechnika i rybactwo	zootechnika; rybactwo; biotechnologia (dziedzina nauk rolniczych) – część dyscypliny

Dziedzina nauk społecznych	
ekonomia i finanse	ekonomia (z wyłączeniem zakresu dotyczącego gospodarki przestrzennej); finanse
geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	ekonomia (w zakresie gospodarki przestrzennej); geografia (w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej)
nauki o bezpieczeństwie	nauki o bezpieczeństwie; nauki o obronności
nauki o komunikacji społecznej i mediach	nauki o mediach; nauki o poznaniu i komunikacji społecznej; bibliologia i informatologia
nauki o polityce i administracji	nauki o polityce; nauki o polityce publicznej; nauki o administracji (z wyłączeniem zakresu dotyczącego prawa administracyjnego); nauki o zarządzaniu (dziedzina nauk humanistycznych)

nauki o zarządzaniu i jakości	nauki o zarządzaniu (dziedzina nauk ekonomicznych); towaroznawstwo (w zakresie zarządzania jakością i produktem)
nauki prawne	prawo; nauki o administracji (w zakresie prawa administracyjnego)
nauki socjologiczne	socjologia; nauki o rodzinie
pedagogika	pedagogika
prawo kanoniczne	prawo kanoniczne
psychologia	psychologia
Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych	
astronomia	astronomia
informatyka	informatyka (dziedzina nauk matematycznych)
matematyka	matematyka
nauki biologiczne	biochemia (dziedzina nauk biologicznych); biofizyka (dziedzina nauk biologicznych); biologia; biotechnologia (dziedzina nauk biologicznych); ekologia; mikrobiologia; ochrona środowiska (dziedzina nauk biologicznych)
nauki chemiczne	biochemia (dziedzina nauk chemicznych); biotechnologia (dziedzina nauk chemicznych); chemia; ochrona środowiska (dziedzina nauk chemicznych); technologia chemiczna (dziedzina nauk chemicznych)
nauki fizyczne	biofizyka (dziedzina nauk fizycznych); fizyka
nauki o Ziemi i środowisku	geofizyka (dziedzina nauk o Ziemi); geofizyka (dziedzina nauk fizycznych); geografia (z wyłączeniem zakresu dotyczącego geografii społeczno-ekonomicznej); geologia; oceanologia
Dziedzina nauk teologicznych	
nauki teologiczne	dziedzina nauk teologicznych
Dziedzina sztuki	
sztuki filmowe i teatralne	dziedzina sztuk filmowych; dziedzina sztuk teatralnych
sztuki muzyczne	dyrygentura; instrumentalistyka; kompozycja i teoria muzyki; reżyseria dźwięku; rytmika i taniec; wokalistyka
sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki	sztuki piękne; sztuki projektowe; konserwacja i restauracja dzieł sztuki

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”¹

Piotr Duda po raz kolejny zostaje wybrany na funkcję Przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Fot.: R. Wąsik

Przewodniczący Piotr Duda na XXIX KZD.

Piotr Duda podczas prezentacji powiedział:

Ja się nie zmienię, jeżeli coś robię, to robię na maxa albo wcale. Przez ostatnie 8 lat, mimo że wiele kosztowało to mnie i moich współpracowników i dzięki wsparciu rodziny, która mieszka w Gliwicach, pracowałem na maxa. I teraz zrobię wszystko, abyśmy mogli wykonać tyle, ile udało się nam zrobić w kończącej się kadencji. Jedynym drogowskazem będzie dla mnie przyjęta jutro uchwała programowa.

W dniach 25-26 października 2018 r. w Częstochowie obradował XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”. Był to zjazd sprawozdawczo wyborczy.

Otwierając obrady przewodniczący Komisji Krajowej Piotr Duda powiedział:

„Dzisiaj kulminacja święta NSZZ Solidarność. Ten zjazd w Częstochowie jest wyjątkowy, już mówiłem, że modliliśmy się na Jasnej Górze, zawierzyliśmy Solidarność Matce Boskiej Częstochowskiej, to wielkie wydarzenie. Spotykamy się w 100-lecie odzyskania przez nasz kraj niepodległości. Doskonale wiemy, jako ludzie Solidarności, że nie byłoby celebrowania tej wspaniałej rocznicy, gdyby nie Solidarność, gdyby nie zryw robotników w 1980 r. To kolejna wspaniała rocznica, 40. rocznica pontyfikatu Karola Wojtyły, Ojca Świętego Jana Pawła II, bez którego nie byłoby Solidarności. Cieszę się, że możemy spotkać się w Częstochowie, że możemy historycznie gościć na zjeździe sprawozdawczym prezydenta Najjaśniejszej RP Andrzeja Dudę. Dziękujemy, że jest pan z nami. Cieszę się, że jest z nami premier Beata Szydło. Jest z nami przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego, pani Elżbieta Rafalska”

Prezydent Andrzej Duda w swoim wystąpieniu wskazał, że tegoroczny Krajowy Zjazd „Solidarności” ma szczególne znaczenie w kontekście przypadającej w tym roku 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Prezydent podziękował „Solidarności” za historyczną rolę, jaką związek odegrał w najnowszej historii Polski, ale również za

¹ Informację o obradach opracowano na podstawie tekstów umieszczonych na stronie internetowej Komisji Krajowej „S” (<http://www.solidarnosc.org.pl/>) i na stronie Regionu Śląsko-Dąbrowskiego „S” (<http://www.solidarnosckatowice.pl>)

obecną działalność związku. „Jako ruch ludzi pracy sprawujecie kontrolę nad tym, czy państwo polskie i polska władza funkcjonuje w sposób właściwy” – powiedział Andrzej Duda.

Wicepremier Beata Szydło podkreśliła, że program realizowany od trzech lat przez rząd Prawa i Sprawiedliwości jest w znacznej części owocem spotkań i rozmów z przedstawicielami „Solidarności”. „Bardzo często wasze krytyczne spojrzenie, wasze uwagi pomagają nam utrzymać się w tych ryzach, które przyjęliśmy w 2015 roku, by wypełnić to wielkie zobowiązanie wobec Polaków. Za to również dziękuję” – mówiła wicepremier Beata Szydło.

Z kolei minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska podziękowała „Solidarności” za prospołeczne projekty przygotowane przez związek, w tym w szczególności za ustawę o ograniczeniu handlu w niedziele oraz inicjatywę dotyczącą obniżenia wieku emerytalnego. Wskazała również na wiele korzystnych dla pracowników rozwiązań, które udało się wypracować wspólnie z NSZZ Solidarność w ramach Rady Dialogu Społecznego. Wśród nich wymieniła m.in. wprowadzenie minimalnej stawki godzinowej czy likwidację tzw. „syndromu pierwszej dniówki”.

Przewodniczący NSZZ „Solidarność” Piotr Duda przedstawił sprawozdanie z działalności władz związku w czasie ostatniej kadencji. (...) Piotr Duda podkreślił, że mijająca kadencja była przełomowa. Udało się m.in. obniżyć wiek emerytalny i ograniczyć handel w niedzielę. Osiągnięcie tych sukcesów nie było jednak łatwe. Przewodniczący wymienił kilka przykładów, które o tym świadczą.

W pierwszym dniu obrad dokonano wyboru władz związku na nową kadencję: przewodniczącego Komisji Krajowej, członków Komisji Krajowej i Komisji Rewizyjnej. Na funkcję przewodniczącego zgłoszono tylko jednego kandydata, był nim dotychczasowy przewodniczący Piotr Duda. W głosowaniu uzyskał poparcie 248 głosów. Głosowało 267 delegatów.

Przyjęciem uchwały programowej wyznaczającej strategiczne cele związku na najbliższe lata zakończył się XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ Solidarność w Częstochowie.

Jednym z filarów uchwały programowej przyjętej przez delegatów podczas drugiego dnia obrad w Częstochowie jest wzmocnienie roli zakładowych i ponadzakładowych układów zbiorowych pracy poprzez odpowiednie zmiany w prawie. „Solidarność” będzie też dążyć do zmiany ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, m.in. w aspekcie zwiększenia znaczenia mediacji oraz przyznania prawa do strajku pracownikom zatrudnionym w organach władzy rządowej i samorządowej czy w sądach i prokuraturze.

Celem związku na najbliższe lata będzie też m.in. rozszerzenie prawa do przechodzenia na emeryturę pomostową przez pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych. W obecnym stanie prawnym możliwości skorzystania z wcześniejszej emerytury są pozbawieni pracownicy, którzy rozpoczęli pracę po 1 stycznia 1999 roku. „Solidarność” w rozpoczynającej się kadencji będzie również kontynuować działania na rzecz wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej. Wynagrodzenia w „budżetówce” były zamrożone od 2010 roku. Dopiero w tym roku dzięki działaniom „Solidarności” wskaźnik waloryzacji płac w budżetówce wzrósł o 2,3 proc.

NSZZ „Solidarność” będzie również w dalszym ciągu prowadził działania na rzecz ograniczenia „umów śmieciowych”. W uchwale programowej przyjętej przez delegatów w Częstochowie zapisano szereg postulowanych rozwiązań legislacyjnych w tym zakresie. Wśród nich znalazła się m.in. propozycja zwiększenia kontroli nad działalnością agencji pracy tymczasowej czy wprowadzenie obowiązkowej składki emerytalno-rentowej w przypadku umowy zlecenia od całości wynagrodzenia.

W piątek 26 października delegaci zajęli się również projektami zmian w Statucie NSZZ „Solidarność”. KZD uchwaliło wydłużenie kadencji władz na wszystkich szczeblach z 4 do 5 lat. Delegaci odrzucili jednak zmiany dotyczące wewnętrznej reformy NSZZ „Solidarność”. Miały one polegać m.in. na ograniczeniu możliwości zasiadania we władzach krajowych, regionalnych i branżowych struktur związku do dwóch kadencji oraz ustanowieniu instytucji sądu koleżeńskiego na szczeblu regionalnym i krajowym.

tk.ny.

WYBRANE DOKUMENTY KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

List do Ojca Świętego

JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚĆ Franciszek - Papież

W a t y k a n

Umiłowany Ojciec Święty!

Uczestnicy XXIX Sesji Krajowego Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, obradujący w Częstochowie u stóp Jasnej Góry, Sanktuarium Matki naszego Boga – Królowej Polski z Jej cudownym obrazem, przekazują Ci, umiłowany Ojciec Święty, wyrazy szacunku, synowskiej czci i pozdrawiają.

Nasze serca przepelnione są w tym roku radością i szczególną wdzięcznością, którą kierujemy do Boga, bowiem obchodzimy stulecie odzyskania przez naszą Ojczyznę niepodległości. Bogu Najwyższemu chwała, cześć i uwielbienie za ten wielki dar!

W roku 1918, po 123 latach niewoli, Polska odzyskała niepodległość. Dwadzieścia lat później nadeszła kolejna katastrofa – druga wojna światowa, w której zginęło sześć milionów synów i córek naszego Narodu, a po niej przez 44 lata Ojczyzna nasza znajdowała się pod sowiecką dominacją, w wyniku której kolejne tysiące Polaków straciły życie. To bardzo trudne doświadczenie powoduje, iż Polacy w sposób szczególny doceniają dar wolności. Wyraz temu dał NSZZ „Solidarność”, który w 1980 roku upomniał się zarówno o należne prawa przysługujące ludziom pracy, ale również o podstawowe wolności należne człowiekowi i obywatelowi, tak w wymiarze indywidualnym jak i zbiorowym.

Dzisiaj dziękujemy Bogu Najwyższemu i Matce przenaświętszej za dar niepodległości naszej Ojczyzny i za wolność, którą cieszymy się jako zbiorowość. Jednocześnie zapewniamy Cię, umiłowany Ojciec Święty, że z wielką troską, w poczuciu solidarności z innymi narodami i środowiskami, szczególnie środowiskami ludzi pracy na całym świecie, pragniemy dzielić się tym naszym trudnym doświadczeniem. Szczególnie z tymi wszystkimi, którzy doświadczają różnych form zniewolenia w związku z nadużyciami politycznymi i ekonomicznymi. Dajemy temu wyraz w przyjętym przez Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” *Posłaniu do ludzi pracy całego świata*.

Życzymy Ci Ojciec Święty zdrowia, siły i wytrwałości w głoszeniu ludziom na całym świecie prawdy o Bożej Miłości. Zapewniamy o pamięci w modlitwie i prosimy o Twoje Ojcowskie Błogosławieństwo dla Polski, dla NSZZ „Solidarność” i dla jego wysiłków podejmowanych dla dobra człowieka pracy.

Uczestnicy XXIX Sesji Krajowego Zjazdu Delegatów
Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”

Postanie Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” do ludzi pracy

My Delegaci, zebrani na XXIX Sesji Krajowego Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, przesyłamy ludziom pracy i ludziom dobrej woli całego świata braterskie pozdrowienie, wyrazy solidarności i z troską o kształt codziennego życia każdego człowieka pracującego.

Pomni na to, jak NSZZ „Solidarność” wpisał się w dzieło obrony wolności i przyczynił się do podjęcia wysiłków na rzecz powstania wolnego ruchu związkowego w uciemżonych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, jesteśmy świadomi naszej odpowiedzialności wobec daru wolności, szacunku dla godności człowieka i respektowania należnych mu, niezbędnych dla jego rozwoju, warunków życia i pracy.

Jako związek zawodowy zakorzeniony w praktycznym doświadczeniu walki o wolność, czujemy się zobowiązani pełnić rolę gwaranta przede wszystkim takich stosunków społecznych, w których będzie zachowany prymat dobra człowieka, zarówno we współczesnych stosunkach zatrudnienia jak i w kodyfikacjach związanych z prawem pracy. Tej naszej powinności chcemy – wraz z innymi środowiskami świata pracy – dawać wyraz wszędzie tam, gdzie to pierwszeństwo dobra jest zagrożone przez rozmaite nadużycia polityczne i ekonomiczne.

W tym wspólnym dążeniu nie może zabraknąć „Solidarności” rozumianej w myśl zasady: „jedni drugich brzemiona noście”. Zasada ta, jak żadna inna, umożliwi respektowanie sprawiedliwości społecznej, międzyludzkiego zrozumienia i wzajemnej miłości, pojętej jako odpowiedzialność za drugiego człowieka.

Konieczna jest i dziś międzyludzka solidarność, zjednoczenie serc, umysłów i wysiłków, konieczna jest więź między różnymi środowiskami świata pracy zrzeszającymi się w związki zawodowe czy organizującymi się w ruchy społeczne na wszystkich kontynentach tak, aby oprzeć się nowym zagrożeniom, jakie coraz częściej pojawiają się w rozmaitych obszarach życia społeczno-gospodarczego we współczesnej, zglobalizowanej rzeczywistości. Koniecznym jest więc zorganizowanie wspólnej pracy wokół idei powstania ponadnarodowych związków zawodowych, zaczynając od wypracowania podstaw dla realizacji *Układu Ogólnego w sprawie godności pracy*.

W tym dziele rola wolnych związków zawodowych jest nie do zastąpienia. Są one, i zawsze będą, wykładnikiem wielkiej troski „Solidarnych” o wolność, sprawiedliwość społeczną, o słuszne uprawnienia ludzi pracy w poszczególnych dziedzinach ich zawodowej aktywności.

Zwracamy się więc do Was, Drodzy Przyjaciele z różnych związków zawodowych, ruchów społecznych, aby treść naszego braterskiego przesłania dotarła do jak największej rzeszy ludzi pracy na całym świecie.

STANOWISKO Nr 8 XXIX KZD ws. sytuacji w szkolnictwie wyższym

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” uważa, że wprowadzona w życie ustawa o szkolnictwie wyższym nie gwarantuje zgodności badań naukowych i dydaktyki z priorytetami gospodarki polskiej. Brak tej gwarancji stanowi zagrożenie utratą miejsc pracy dla wielu pracowników naukowych i dydaktycznych.

Istnieje istotne zagrożenie, że ci wysoko wykształceni specjaliści znajdą zatrudnienie poza uczelniami, co w konsekwencji grozi zanikiem wielu dyscyplin naukowych i eliminacją polskich uczelni z europejskich programów badawczych.

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” stwierdza, że powyższe stoi w zasadniczej sprzeczności z deklaracjami rządu RP dotyczącymi innowacyjnej gospodarki.

STANOWISKO Nr 9 XXIX KZD

ws. zaliczenia składek członkowskich do kosztów uzyskania przychodu i zapewnienia równego traktowania partnerów społecznych

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wyraża stanowczy protest wobec braku równego traktowania partnerów społecznych w zakresie możliwości zaliczenia wydatków na składki członkowskie do kosztów uzyskania przychodu. Członkowie związku zawodowego nie mają możliwości, jakie posiadają pracodawcy, zaliczenia w koszty uzyskania przychodu wydatków na składki członkowskie, jakie ponoszą w związku z przynależnością do związku zawodowego. Sprzeciwiamy się różnicowaniu sytuacji prawnej, a w konsekwencji finansowej, uczestników dialogu społecznego.

Związek zawodowy powołany jest do reprezentowania i obrony praw, interesów zawodowych i społecznych pracowników. Poprzez sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy oraz realizację innych ustawowych zadań, w szczególności udział w tworzeniu wewnętrzzakładowych źródeł prawa pracy (regulamin wynagradzania, regulamin premiowania, regulamin zakładowego funduszu świadczeń społecznych, układ zbiorowy pracy), związek zawodowy wpływa na poziom wynagrodzeń pracowników, w tym członków związku. Istnieje zatem relacja pomiędzy działaniem u pracodawcy związku zawodowego a uzyskiwanym przez pracownika przychodem z pracy. Z dobrodziejstwa działania związku zawodowego u pracodawcy korzystają wszyscy pracownicy, zaś koszty jego funkcjonowania ponoszą tylko jego członkowie. Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Istnieje zatem uzasadniona podstawa do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kwot, jakie są wydatkowane na składki związkowe.

Art. 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przewiduje dla pracowników szereg zwolnień przedmiotowych od podatku dochodowego.

Należy jednak podkreślić, iż zwolnienia te obejmują pracowników bez względu na ich przynależność związkową lub jej brak. Ustawa nie przewiduje żadnego mechanizmu analogicznego jaki dotyczy pracodawców, który uwzględniłby fakt, iż członkowie związku zawodowego, w celu określonym w art. 22 ust.1 ustawy, ponoszą wydatki na składki członkowskie, które powinny zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Biorąc powyższe pod uwagę, Krajowy Zjazd Delegatów zwraca się do Posłów na Sejm RP-członków NSZZ „Solidarność”, o uwzględnienie powyższych propozycji w pracach nad zmianą ustawy z dnia 26 lipca 1991 o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jednocześnie apelujemy do pozostałych Posłów na Sejm RP, by poparli stanowisko Krajowego Zjazdu Delegatów.

APEL Nr 2 XXIX KZD

ws. odmrożenia podstawy odpisu na zakładowy fundusz świadczeń społecznych

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” zwraca się do Rządu i Parlamentu RP o niezwłoczne wprowadzenie zmian legislacyjnych, mających na celu całkowite odmrożenie podstawy odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2019 roku.

WYBRANE WYDARZENIA

Wrzesień 2018

1 września. Obchody 79. rocznicy wybuchu II wojny światowej rozpoczęły się o godz. 4.45 na Westerplatte. Zgodnie z ceremoniałem wojskowym odczytano apel poległych. (Prezydent Gdańska zamierzał wykluczyć wojsko z tych uroczystości.) W uroczystości uczestniczył Premier Mateusz Morawiecki. Nawiązując do setnej rocznicy odzyskania niepodległości powiedział „Dlatego dzisiaj, tutaj, z tego miejsca, przed którym każdy chyli czoło, z tego świętego miejsca, chcę zwrócić się do wszystkich rodaków, do tych, którzy sprzyjają nam, naszemu rządowi i do naszych oponentów; niezależnie od sympatii i poglądów, chcę zwrócić się do opozycji: żeby takie miejsca jak to, były miejscami zgody. Tak jak w Boże Narodzenie odchodzą w niepamięć wszystkie waśnie w rodzinnych domach, tak samo w najważniejsze dni powinniśmy być razem, powinniśmy być zjednoczeni. A właśnie takim najważniejszym dniem, takim szczególnym dniem przed nami, jest dzień 11 listopada. Stulecie odzyskania niepodległości. Dlatego w ten dzień, w ten święty, wielki dzień dla całego narodu polskiego, bądźmy razem, pójdźmy razem w marszu, w jednym marszu niepodległości.”

(<https://dziennikbaltycki.pl/79-rocznica-wybuchu-ii-wojny-swiatowej-uroczystosci-na-westerplatte-w-gdansku-01092018/ar/13455988>)

9 września. W Krynicy-Zdrój po raz 28. odbywa się Forum Ekonomiczne. Hasłem tegorocznego Forum jest „Europa wspólnych wartości czy Europa wspólnych interesów?”. Wśród wielu innych problemów omawiano wyzwania zdrowotne państwa w kontekście rozwoju gospodarczego. Premier M. Morawiecki odniósł się do licznych wyjazdów polskich lekarzy do pracy w innych krajach. Ocenia się, że wyjechało od 25 do 30 tysięcy lekarzy, a wykształcenie lekarza przekracza kwotę pół miliona złotych. To oznacza, powiedział premier, że Polska, kraj na dorobku, sfinansował służbę zdrowia bogatym krajem.

12 września. Parlament Europejski przyjął wniosek o uruchomienie art. 7.1 Traktatu o Unii Europejskiej przeciw Węgrom. Powód: przeciwdziałanie zagrożeniu dla wartości leżących u podstaw UE.

Parlament Europejski przyjął dyrektywę o prawie autorskim (ACTA 2).

13 września. Przed niemieckim parlamentem wystąpiła Ludmiła Kozłowska szefowa Fundacji Otwarty Dialog, która z inicjatywy polskiej została objęta zakazem wjazdu do strefy Schengen. W Niemczech znalazła się dzięki czasowej wizie wydanej przez ambasadę RFN. Dyskutowano o praworządności w Polsce i na Węgrzech.

30 września. Polska mistrzem świata w siatkówce. W meczu finałowym polscy siatkarze pokonali Brazylijczyków 3:0.

Październik 2018

1 października. W polskich uczelniach odbywają się uroczyste inauguracje nowego roku akademickiego. Od tego właśnie dnia zaczyna obowiązywać nowa ustawa o nauce i szkolnictwie wyższym.

8 października. Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich prezentuje rachunek strat warszawskich. Komisja ocenia, że należy je szacować na poziomie 21 mld zł. Wadliwie przeprowadzona, nieuczciwa reprivatyzacja dotknęła około 90 tys. mieszkańców Warszawy.

W punktach skupu 1 kg jabłek kosztuje 10 groszy. Państwo organizuje ratunkowy skup jabłek w cenie 25 groszy za kilogram.

Rząd planuje odkupienie polskich kolejek linowych, w tym kolejki linowej na Kasprowy Wierch, od zagranicznych funduszy.

11 października. Na terenie warszawskiej Cytadeli wmurowano kamień węgielny pod Muzeum Historii Polski.

12 października. Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy przyjęło rezolucję w sprawie wydania Polsce wraku tupolewa Tu-154M. Rosja ma 12 miesięcy na wydanie wraku samolotu.

17 października. Kanada zalegalizowała rekreacyjną marihuanę.

W spocie wyborczym Prawa i Sprawiedliwości przypomniano, że Grzegorz Schetyna zapowiedział przyjmowanie uchodźców przez samorządy.

18 października. Dwudniowy szczyt UE. Główny temat: negocjacje w sprawie wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Nie ustalono, na jakich warunkach Wielka Brytania wycofa się z Unii Europejskiej. Zablokowano powracający pomysł na przymusową relokację uchodźców.

Rząd zapowiedział odtwarzanie regionalnych połączeń kolejowych, np. do Jastrzębia-Zdroju.

20 października. Ponad 2 tygodnie temu saudyjski dziennikarz Dżamal Chaszodżdżi wszedł do konsulatu Arabii Saudyjskiej w Stambule i ślad po nim zaginął. Obecnie wiadomo, że niewygodnego dziennikarza bestialsko zamordowała w konsulacie specjalna ekipa z Rijadu. Prezydent Turcji Erdogan oskarża władze saudyjskie.

21 października. Wybory samorządowe. We wrześniu i październiku trwała intensywne kampania wyborcza. W miastach i miasteczkach odbywały się regionalne konwencje wyborcze Zjednoczonej Prawicy i Koalicji Obywatelskiej. (Porozumienie o wspólnym starcie w wyborach do sejmików województw, zwane Koalicją Obywatelską w marcu br. podpisały Platforma Obywatelska i Nowoczesna. Później dołączyły także inne ugrupowania, np. założone przez Barbarę Nowacką Stowarzyszenie Inicjatywa Polska.) W kampanię wyborczą prowadzoną przez Połączoną Prawicę bardzo pracowicie angażowały się najważniejsze osobistości z tego ugrupowania: Jarosław Kaczyński i Mateusz Morawiecki.

Tym razem była wyjątkowo wysoka frekwencja wyborcza. Średnio w kraju wyniosła 48,83%, a w poszczególnych województwach kształtowała się od 44,47% do 52,75%. W wyborach do sejmików można mówić o sukcesie Zjednoczonej Prawicy, gdyż będzie samodzielnie rządzić w sześciu województwach, a przy udanych koalicjach lokalnych – nawet w większej liczbie województw. W poprzednich wyborach samorządowych – tylko w jednym. W wyborach na prezydentów miast wyraźny sukces odnieśli kandydaci Koalicji Obywatelskiej. Szczególnie znaczący sukces w wyborach na prezydenta Warszawy odniósł Rafał Trzaskowski.

23 października. Wizyta Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Berlinie.

Odpady z Niemiec do przeróbki i utylizacji trafiły w Polsce na składowisko śmieci.

25 i 26 października. W Częstochowie obradował XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”. Był to zjazd sprawozdawczo-wyborczy. Na funkcje przewodniczącego Komisji Krajowej ponownie został wybrany Piotr Duda. Wybrano także nową Komisję Krajową i Komisję Rewizyjną. Przyjęto uchwałę programową i sformułowano stanowiska w ważnych sprawach społecznych i pracowniczych (zob. s. 21-23).

Uzbrojony mężczyzna otworzył ogień do modlących się w synagodze w Pittsburghu (USA, Pensylwania). Zginęło 11 osób. Wiele osób zostało rannych.

27 października.

W nocy z 27 na 28 nastąpiła zmiana czasu z letniego na zimowy.

Wiadomości KSN Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Redaguje zespół: Wojciech Pillich, Janusz Sobieszkański, Krzysztof Weiss.

Redaktor naczelny: Janusz Sobieszkański,

opracowanie językowe: Jerzy Jackl, opracowanie techniczne: Ewa Sobieszkańska.

Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, 00-631 WARSZAWA

Nr konta: Sekretariat Nauki i Oświaty, KSN NSZZ „Solidarność”

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail: KSN@interia.pl ; krajowasekcjanauki@gmail.com ; <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn> ;

„Wiadomości KSN” są dostępne na stronie internetowej KSN On line pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>